ሓዳስ ኤርትራ

መበል 33 ዓመት ቁ. 309 ሰንበት 25 ነሓሰ 2024 ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ዝምድናን ተመሃርን ዝመርጽዎ ዓውድን

ገጽ 3
ከምዚ'ውን ኣሎ

ገጽ 4
ኣብ ስርዓተ-ምዝገባ ቀዋሚ ንብረት ዘድልዩ ሰነዳትን ሳዕቤን ዘይምምዝጋብን

ገጽ 5
"ከም' ዚ ዝዓይነቱ መጽሓፍ ንኽጽሕፍ ዝደረኸኒ፡ ብቐንዱ ሞያዊ ስርሐይ እዩ" ተስፋይ ዐቕባይ

ገጽ 7
ስፖርታዊ ውድድር እዚ ሓይሊ ኣየር ይቕጽል

ኣሃዱ 'ህዝባዊ ምዝገባ' ዞባ ማእከል ስሉጥ ኣገልግሎት ንምርግጋጽ ይሰርሕ

ኣብ ትሕቲ ጨንፈር ህዝባዊ ምዝገባ፡ ማሕበራዊ ውሕስነትን መቓብራትን ዞባ ማእከል ዝርከብ ኣሃዱ ህዝባዊ ምዝገባ፡ ዘድሊ ሰነዳት ዝዋግኡ ነበርቲ 16 ንኡሳን ዞባታትን ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ዜጋታትን ስሉጥ ኣገልግሎት ንምርግጋጽን ዝርአ ሕጽረታት ንምምላእን ይሰርሕ ከምዘሎ፡ ሓላፊ'ቲ ኣሃዱ ኣቶ ተስፋልደት ሃብተሚካኤል ሓቢሩ።

ኣብ ቀዳሞት ሸድሽተ ኣዋርሕ ናይ 2024 ልዕሊ 27 ሽሕ ተገልገልቲ ከምእተኣንገዱ ዝጠቐሰ ኣቶ ተስፋልደት፡ እቲ ሕጋዊ ሰነዳት - ብቛንቋታት እንግሊዝን ትግርኛን ዝዓሎ መረጋገጺ ዕለተ-ልደት፣ ናይ መርዓ ወረቐት ምስክር፣ ናይ ሞት ወረቐት ምስክር፣ ናይ ፍትሕ ወረቐት ምስክር፡ ከምኡ'ውን ካብ መርዓ ናጻ ምዃን ዘረጋግጽን ካልእን ከምዝጠቓልል ገሊጹ።

ሓላፊ ጨንፈር ህዝባዊ ምዝገባን ማሕበራዊ ውሕስነትን መቓብራትን ኣቶ ኣብርሃም ተካ ድማ፡ ኣብ ወሽጢ ሃገር ዝቕመጡ ተገልገልቲ ኩሉ ሰነዳቶም ኣማልኦም በቲ ዝነብሩሉ ንኡስ ዞባ ተማእኪሎም ምስ ዝቐርቡ፣ ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ድማ፡ ዘድሊ ቅጥዕታት ኣማሊኦም ብመንገዲ ኤምባሲ ኤርትራ ምስ ዝመጽኡ፡ ስሉጥ ኣገልግሎት ክረኽቡ ከምዝኽእሉ ኣረዲኡ።

ኣቶ ኣብርሃም ወሲኹ፡ ኣብ ክልተኡ ጾታ ካብ መርዓ ናጻ ምዃኑ ዘረጋግጽ ወረቐት ምስክር ንሸዱሽተ ኣዋርሕ ጥራይ ከምዘገልግል ብምሕባር፡ ዜጋታት ዝወሃቦም ሕጋዊ ሰነዳት ብግቡእ ክዕቅቡዎ ኣተሓሳሲቡ።

ህዝባዊ ምዝገባ ኣብ ሃገርና፡ ኣብ 1892 ከምዝተኣታተወ ሰነዳት የረድኡ።

ሓልሓል - ፖሊስ፡ ኣፍልጦ ሕጊ ዘበርኽ ጒስጓሳት ኣካይዱ

ፖሊስ ንኡስ ዞባ ሓልሓል፡ ብ19 ነሓሰ ኣብ ምምሕዳራት ከባቢ ማይ-ኣዋልድን መሉብሶን ኣፍልጦ ሕብረተሰብ ኣብ ሕጊ ዘበርኽ ጒስጓሳት ኣካይዱ።

ኣዛዚ መደበር ፖሊስ'ቲ ንኡስ ዞባ ሰርጀንቲ ሓሰቦ መሓመድ-ኣልኣሚን፡ ገበናትን በደላትን ብምንካይ ውሕስነት ህይወትን ንብረትን ንምርግጋጽ - ንቕሓትን ኣፍልጦን ሕብረተሰብ ኣብ ሕጊ ምብራኽ መሰረታዊ ብምዃኑ፡ ዜጋታት ኣጒዳሰኦት ናይ'ቲ በበእዋኑ ዝወሃብ ኣስተምህሮታት ክዋዕዙ ኣዘኻኺሩ።

ሸለልትነት፡ ቅልጡፍ ሓብሬታ ዘይምሃብን እንታይ ገደሰኒ ምባልን ክእረሙ ካብ ዝግባኦም - ንገበናት ዘተባብዑ ተርእዮታት ምዃኖም ድማ ኣገንዚቡ።

ሓደጋታት ትራፊክ ብዘምልከት፡ ክቢር ናህሪ ልዕሊ ዓቕን ጾዕነት ሰባትን ንብረትን ካብ'ቶም ንሓደጋ ዝቃልዑ ጥሕሰታት ሕጊ ምዃኖም ዝሓበረ ሰርጀንቲ ሓሰቦ፡ መራሕቲ መካይን ብሕጋጋት ትራፊክ ክቕየዱ ተላብዩ።

ዓይኒን እዝኒን ፖሊስ ህዝቢ ምዃኑ ዘዘኻኸረ ሰርጀንቲ ሓሰቦ፡ ህዝቢ ምትሕብባሩ ምስ ፖሊስ ከዛይድ፣ ምስ ኮማዊ ፖሊስን መደበራትን ቕጥታትን ፖሊስን ክተሓባበር ኣተሓሳሲቡ።

ፎሮ - ኣብ ሕጊ ዘተኰረ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ፎሮ፡ ንነበርቲ ምምሕዳራት ከባቢ ማልካ፡ ኢደርማለ፡ ደናንለን ዞላን፡ ካብ 7 ክሳብ 15 ነሓሰ ኣብ ሕጊ ዘተኰረ ኣስተምህሮ ተዋሂቡ።

ኣብ ዓዲታት ዐመር-ቃብሪ፡ ኡምሌ፡ ዱንጉለን ዞላን ኣብ ዝተዋህበ ኣስተምህሮ፡ ሓላፊ መደበር ፖሊስ ፎሮ ምክትል ተለንተ ተኽለ ሃይሌ፡ ኣብ'ቲ ከባቢ ዝጋንን ገበናት'ኳ እንተዘየለ - ሓላሊፉ ንዝርአ ንምግታእ ዝምድና ህዝብን ፖሊስን ክሕይል ኣዘኻኺሩ።

ሕጊ ዘይምፍላጥ ካብ ተሓታትነት ከምዘየድሕን ጠቒሱ፡ ሕብረተሰብ ኣፍልጦኡ ኣብ ሕጊ ብምብራኽ፡ ኣብ ምክልኻል ገበንን ምቕላዕ ገበነኛታትን ምትሕብባሩ ከዛይድ ተላብዩ።

"ንተፈተነ ዝተዘርአ ምሩጽ ዘርኢ ዕፉን፡ ኣብ ጽቡቕ ደረጃ በጺሑ" ሓረስቶት ድባርዋ

ኣብ ንኡስ ዞባ ደባርዋ ዝተዘርአ ኣብ ማእከል ሕርሻዊ ምርምር ሓልሓለ ዝፈረየ ምሩጽ ዘርኢ ዕፉን - ኣብ ጽቡቕ ደረጃ ከምዝርከብ፡ ሓረስቶትን ክኢላታትን ሓቢሮም።

ነቲ ዘርኢ ዝፈተኑ ኣብነታውያን ሓረስቶት ንኤርና ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ ኣቐዲሞም ዝጥቀሙሉ ዝነበሩ ዘርኢ ዕፉን፡ ምስ ድኻሞም ዝዓረን እቶት ይረኽቡሉ ከምዘይነበሩ ብምሕባር፡ እዚ ብሞያውያን ሕርሻ ሃገርና ዝፈረየ ሓድሽ ዘርኢ - ዓቢ ተስፋ ኣንብርምሉ ከምዘሎዉ ገሊጾም።

እቲ ንፈተነ ዝተዘርአ ዕፉን፡ ብዘተጕብረሉ ክንክን ደሮ ኣብ ምስጋንን ምሽዋትን ከምዝበጽሐ እውን ሓቢሮም።

ብኻልእ ወገን ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ፡ ኣባላት ማሕበር ወሃብቲ ኣገልግሎት ቱሪዝም ካብ 8 ነሓሰ ጀሚሮም ኣብ እምባ መተዛን ኣብ ዝርከብ ኣስታት 5 ሄክታር ሕዛእቲ፡ ናይ ምግራብ ወፈራታት ከምዝካየዱ ተፈሊጡ።

በቲ 200 ሰባት ዝተሳተፍዎ ስራሕ፡ 10 ኪሎሜተር ቅናታዊ ዛላ ብሓመድን 300 ሜትሮ ዛላ ብእምኒን ክሰርሕ እንከሎ፡ ሓደ ሽሕ ጕዳጉዲ ተኳዒቱ ፈልሰታት ከምእተተኽሉ፡ ኣቦመንበር ጨንፈር ኣቶ ግርማይ ተወልደ ገሊጹ።

ብመሰረት ዝቐረበ ጸብጻብ፡ ኣብ ቀዳሞት ሸድሽተ ኣዋርሕ ናይ'ዚ ዓመት ዝተመዝገበ በደላት፡ ምስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ክነጻጸር እንከሎ ብ40 ሚእታዊት፣ ገበናት ድማ ብ38 ሚእታዊት ከምዝጐደለ በሪሁ።

እዚ ከም'ዚ ኢሉ እንከሎ፡ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ - ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ኢደርማለ ኣብ ምዕቃብ ማይን ሓመድን ዘተኰረ ማእቶት የሰላስሉ ኣለዉ።

ኣካያዲ ስራሕ'ቲ ምምሕዳር ከባቢ ኣቶ ያሲን ከይረ ዐመር፡ ዛጊት ኣብ ዓድታት ኡምሌ ሰርደንን ኢደርማለን - ምፍዋስ ማይ-ኮዎታት፣ ምስራሕ ዛላታትን ከትሪታትን፡ ምጽጋን መእለዩ ውሕጅን ጀረፋትን፡ ከምኡ'ውን ምትዕርራይ ናይ ሓመድ ጸርግያን ካልእን ከምእተዓመ ሓቢሩ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ዝሓለፈ ሸድሽተ ኣዋርሕ ብደምር 8 ኪሎሜተር ናይ ሓመድ ጸርግያን ልዕሊ 100 ኪሎ-ሜተር ቅናታዊ ዛላታትን ከትርታትን ክሰርሑ እንከለው፡ ኣብ ኢደርማለ 120 ሜትሮ መእለዩ ውሕጅን ጀረፋትን ተጸጊኑ።

ኰርናዕ ተመሃሮ

ሰራፊል ተስፋብሩኽ

ዝምድና ተመሃሮን ዝመርጽዎ ዓውድን (1)

እዚ ዘለናዮ ወቕቲ፡ እቶም ንዓመት መመላእታ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዋርሳይ ይካኣሎ ዝጸንሑ ተመሃሮ፡ ድሕሪ ዕረፍቶም ናብ ኮለጅ ዝጽንበርሉ እዩ። ዝበዝሐ እዋን ካብ ካልኣይ ደረጃ ናብ ኮለጅ ኣብ እንሰጋገረሉ እዋን ኣየናይ ዓውዲ ከነጽንዕ ምኳንና ንኽንውስን ንጽገም ኢና። ተመሃሮ፡ በቲ ኣብ ማትሪክ ዘመዝግቡዎ ውጽኢት፡ ኣብ ኣየናይ ደረጃ ከም ዝመሃሩ ይውሰን። እቶም ናይ ዲግሪ ነጥቢ ዘመዝገቡ ንዲግሪ፡ እቶም ናብ ዲፕሎም ናብ ዲፕሎም፡ ሰርቲፊኬት ከኣ ኣብ ናይ ሰርቲፊኬት ደረጃ ይመሃሩ። ካብኡን ናብኡን እቶም ኣብ ሓደ ደረጃ ዘለዉ፡ ንኣብነት ኣብ ዲግሪ ፕሮግራም ዘለዉ፡ ዘመዝግቡዎ ነጥቢ ካብን ናብን ይፈላለ፣ ካብን ናብን ይበላለጹ እዮም። ኣብ ዝሓለፉ እዋናት ከም እተዓዘብናዮ ኸኣ እዚ ዘመዝገቡዎ ነጥቢ ነቲ ዝመርጹዎ ዓውዲ ክውስን ይኽእል።

ብቐንዱ ግን ክሳዕ ናብ ኮለጅ ዝሕወሱ ኣየናይ ዓውዲ ክመሃሩ ከም ዝደልዩ ዘይፈልጡ ተመሃሮ ውሑዳት ኣይኮኑን። እትመሃሮ ዓውዲ፡ ብቐንዱ ኣብ ዘለካ ድልየትን ዝምባለን ይምርኰሰ'ኳ እንተ ኾነ፡ በብእዋኑ ከከም ኩነታቱ ዝመጽኡ ረቛሒታት'ውን ኣይሰኣኑን። ገለ ተመሃሮ ንሓደ ዓውዲ በቲ ዝምእምኦም ዓይነት ትምህርቲ ይሰርዑዎ፣ ገለ በቲ ቀልጢፉ ገንዘብ ዝርከቦ ይሰርዑዎ፣ ገለ'ውን እቲ ዘመዝገብዎ ነጥቢ ነየናይ ዓውዲ ይበቅዕ ኢሎም ብምሕሳብ ይውስኑ።

ህይወትካ ብዝደለኻያ መገዲ ከተኺዳ ምሉእ ስልጣን ኣሎካ። እቲ ናይ ህይወትካ መገድታት ብገዛእ ፍቓድካ ኢኻ እትመርጾ። ግና ኣብ ዝኾነ ጫሌዳ ሓደ ግዜ ደው ኢልካ ምሕሳብ ኣድላይነቱ ዕዙዝ እዩ። ካብ መቕርብካ፡ መምህራንካን ኣያታትካን ምኽሪ ክትሓትትን ክትረክብን ትኽእል ኢኻ። እዞም ትሕቲኦም ተዘርዚሮም ዝርከቡ ነጥብታት፡ እንመርጾ ዓውደ-ትምህርቲ ብኣየናይ ዓይነ ርኢና ክንመርጽ ከም እንኽእል ዘኣንፍቱ ክኾኑ እዮም፤

ንመምን ኢልካ ትመሃር?

ካብ ግዜ ቍልዕነትና ምስ ዓበኻ እንታይ ኢኻ ትኸውን ተባሂልና ንሕተት ነይርና። እዚ ሕቶ ክሳዕ ማትሪክ ተኻፊልና ነጥቢ ነምጽእ፡ ካብ ዝባንና ኣይወርድን እዩ። ናብ ኮለጅ ዘእቱ ነጥቢ ሒዝና ኣብ እንምለሰሉ እዋን ከኣ ኣገዳስነታን በዳህነታን ዓብዩ ይጸንሓና። "እንታይ ኢኻ ክትመርጽ?" ዝብል ሕቶ ዝመጽእ በጺሒ'ዩ ዝሓተና። ሓቲቱ መልስኻ ሰሚዑ ዝኸይድ'ኳ ድሓን'ዩ። ገለ ግን ነቲ ንስኻ እትመርጾ፡ 'እዚ ይሕሸካ' 'እዚ'ዩ ሎሚ ዝብለዖ' ወዘተ. እናበሉ ንውሳነኻ ይፈታተንዎ። ንስኻ ግን እታ መጀመርታ ንነብስኻ ክትሓታ ዘለካ ሕቶ "ንመን ኢለ'የ ዝመሃር?" ኢልካ ሕተት። እቲ መልሲ ብርግጽ ንነብስና ኢልና ኢና እንመሃር። ስለዚ ደጋጊምካ ኣረጋጊጽካ ክትፈልጦ ዝግባእ ንስለ ወለድኻ፡ ኣሕዋትካ፡ መምህራንካ፡ ወዘተ. ኣይኮንካን ክትመሃር። ድልየትካን ባህግኻን ኩሉ ግዜ ኣብ ቅድሚት ኣቐምጥ።

ብትምህርቲ ካብቶም ብሉጻት ተመሃሮይ ዝነበርት'ያ። ኣብ ማትሪክ ተሳቲፋ ምሉእ ነጥቢ ከም ዘመዝገበት ሰሚዐ ነበርኩ። ኣጋጣሚ ኲይኑ ድሕሪ ሰለስተ-ኣርባዕተ ዓመት ምስ ረኸብኩዋ፡ ኣነ ተሓጉስኩ። ንሳ ግን ነዛ ሰላምታ ከየጽገበትኒ ክትከይድ ትደሊ ነበረት። ሕልማን ድልየታን ገና ኣብ ዓስራይ ክፍሊ እንከላ እፈልጦ ነበርኩ። ምሉእ ኣርባዕተ ነጥቢ ሒዛ ስለ ዝተመልሰት ከኣ እቲ ናይ ሕልማ ዓውዲ ተጽንዕ ከም ዘላ ትሑዝ ገይረዮ። ሽበድበድ ምባላ ግን ኣየቕሰነንን። ድሒረ ብዝፈለጥኩዎ ግን፡ እቶም ካብኣ ዝዓብዩ ኣሕዋታ ምሉእ ነጥቢ ስለ ዘሎዋ መዲካል ዶክትረይት ከተጽንዕ ደፋፊኦማ፣ ሕልማ ግን ንሱ ኣይነበረን። መዲካል ዶክትረይት ኣርባዕተ ምሉእ ስለ ዝሓዝካ ጥራይ ዝእቶ ኣይኮነን። ኣርባዕተ ካብ ኣርባዕተ ምሉእ ድልየት ክህልወካ ኣለዎ። እዛ ተመሃሪተይ ነበር ግን ደሃይ ውሽጣ ገዲፋ ኣትያቶ። ዝኾነ ስምዒት ክህባ ስለ ዘይክኣለ ተገዳስነታ ጐዲሉ። ንምምሃርን ዘይምምሃርን እትወላወለሉ ግዜ በጺሓ። ስለዚ፡ ንስኻኸ ንመን ኢልካ ኢኻ ክትመሃር?

ዝምባለኻን ሓይልኻን ትፈልጦ ዲኻ?

ሓደ እዋን ኣብ ስነ-ፍልጠት ኣዝዩ ግዱስን ንፉዕን ተመሃራይ፡ "ኣነ ሳይንስ እፈትዎ'የ፣ ሙዚቃ ኸኣ እፈትዎን ደስ ይብለንን እዩ። ናበይ እንተ ወሰንኩ ይሕሸኒ?" ክብል ሓተተኒ። ጽቡቕ ነገሩ ኣብ ዓድና ናይ ሙዚቃ ኮለጅ ስለ ዘይብልና ኣብቲ ኣዝዩ ዘድምዓሉን ንባዕሉ ዝፈትዎን ሳይንስ ጸቒጡ ክሰርሕ፡ ንሙዚቃ ኸኣ ግዜ እናሃብን ብውልቁ እናተማህረን ከዕብዮ መኺረዮ። ዝምባለኻ እንታይ'ዩ ምፍላጥ ንውሳነኻ ሓጋዚ እዩ።

ዝምባለን ኣብ ሓደ ዓይነት ትምህርቲ ዘሎካ ዕቕሚ ወይ ሓይልን ፈላሊኻ ክርአ ይኽእል። ሓደ ንቕጽሪ ፈጺሙ ዘይፈትዋ ተመሃራይ ገጢሙኒ ይፈልጥ'ዩ። ነፊዑ ናይ ዲግሪ ነጥቢ ሒዙ ካብ ሳዋ መጺኡ። "ቍጽሪ ፈጺመ'የ ዘይፈትዋ፣ ሕመቐይ ከመሓይሽ ብዙሕ ጸዒረ ኣይኩነለይን። ቍጽሪ ዘይብሉ ዓውደ-ትምህርቲ ብኸመይ'የ ክመርጽ?" ብምባል ሓተተ። ቍጽሪ ዘይምልከቶ ዓውደ-ትምህርቲ የለን እንድዩ። እንተኾኑ፡ ዝኾነ ተመሃራይ ሕማቕን ጽቡቕን ጐድኒ ኣሎዎ። ኣበይናይ ዓይነት ትምህርቲ ዝያዳ ይብርሆን የድምዕን ዝፈልጥ ተመሃራይ፡ ከድምዓሉን ክዕወተሉን ዝኽእል ዓውዲ ክመርጽ ዘሸግር ኣይኮነን። "ህይወትካ ምስ ቍጽሪ ከይተጋጠምካ ኣይትሓልፎን ኢኻ። ግና ቍጽሪ ብዘይ ምፍታውካ ዘርብሑኻ ዓውድታት ክትፈልጦም የድሊ። ንቕጽሪ ኣብቶም ትፈትዎም ዓይነት ትምህርቲ ተጸቢሑ ምስ ጸንሓካ ከይተረድኣካ ክትከተሎ ኢኻ፣ በዚ ኣይትሻቐል፡" ተባሂሉ መልሲ ተወዋሂቡዎ ነይሩ።

ገለ ተመሃሮ'ውን "ንኹሉ ብማዕረ'የ ዝፈትዎን ዘድምዓሉን፣ ኣየናይ'ዩ ዝሕሸኒ ግን ኣይፈልጥን'የ?" ይብሉ'ዮም። ኮለጅ ማዕከን ዕድላት'ዩ። ኣብ ብዙሕ ክፍልን ዓይነት ትምህርትን ስለ እትኣቱ፡ ንዝተፈላለዩ ዓውድታት ክትላለዮን ክትድህስሶን ኢኻ። ካብ ኩሉ ርኢኻ ንዓኻ ዝጥዕም፡ ትፈትዎን ምስ ባህግኻ ዝተሓሓዝን ክጸንሓካ እዩ። ዓውዲ ክትመርጽ እንከለኻ፡ በቲ ህይወትካ ክትናበረሉ ትደልዮ ሞያ'ውን ስለ ትሓስብ፡ ብልዑል ኣተኵሮ ምስትውዓል የድሊ።

ከም ልምዲ "ኣነ ኣብ ምሽምዳድ'ዩ ሓይለይ፡" "ኣነ ኣብ ኳልኵለሽን'ዩ ሓይለይ፡" ንብል ኢና። ገለና በብእዋኑ ፈተና እናተዋሃብና ዓመት ምሉእ ኣብ ስራሕን መጽናዕትን ክንጽመድ ንፈቱ፣ ገለና ብኣጠቓላሊ ፈተና ክንካረጅ ንፈቱ፣ ገለ ክልሰ-ሓሳብ ንፈቱ፡ ገለ'ውን ግብራዊ ትምህርቲ ንፈቱ፣ ኣብዚ ድልየትናን ዓቕምናን ናይ ብሓቂ ንሱ ድዩ ምርግጋጽ ኣገዳሲ'ዩ። ሓደ ሓደ እዋን ንመምህራንና ፈቲና ንፈትዎ፡ ወይ ንመምህራንና ጸሊእና ንጸልኦም ዓይነታት ትምህርቲ ነዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ውሳነ ንኽንውስን ምኽንያት ወይ ረቛሒ ኣይከውንን።

ንሎሚ እዚ እዘን ክልተ ነጥብታት ጠቒስና ክንሓልፍ፣ ኣብ ዝመጽእ ሰሙን ከኣ፡ ነቲ ትደልዮ ዓውዲ እተጽንዓሉ መገዲ፡ ጽባሕ ክትነብሮ እትደሉ ሞያ ብኸመይ ተለለን ኣመት ዝህብ ነጥብታት ክነቕርብ ኢና።

መም. ኮኾብ መሓረና

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል

ተስፋኣለም የማነ

ተስፋልደት መብራህቱ

ቍ.ስ 201820 (250)

ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም

ትንሱእ ፍስሃየ

ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ስ.200454-07121322

ምልክታ

ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ግድል

1) ኣርባዕተ መሓዙት ተወዳደርቲ፡ ናብ ሓደ ውድድር ቀረቡ። ኣሉሊ፡ ሶይራ፡ ኣዱላይትን ኤደንን ይበሃሉ። ዳኛ ናይቲ ውድድር ስሞም ስለ ዘይፈልጦም ኣስማቶም ሓተቶም። ኣዱላይት፡ ዘይስሙ ነገረ።

1ይ ተወዳዳራይ፡ "2ይ ተወዳዳራይ ኣሉሊ እያ፡" በለ፣

2ይ ተወዳዳራይ፡ "ኣነ ኤደን ኣይኮንኩን፡" በለ፣

3ይ ተወዳዳራይ፡ "ሶይራ? እቲ ራብዓይ ተወዳዳሪ'ዩ፡" በለ።

እቲ ራብዓይ ከኣ ካብ ምዝራብ ተቘጠበ።

ካብ መልሶም ብምብጋስ፡ኤደን መበል ክንደይ ተወዳዳሪት እያ?

(መልሲ ቅድሚ ምርኣይኩም ፈትኑ!)

መልሲ

፡፡ሃ፲ሃ ፊሂ ቲሃሃፊወተ ትፃ፤ ፡ሂፃሂ

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

"ኵሉ ኣብዚ ዓለም እንርእዮ፡ ጥበባዊ ስራሕ ደቂ-ኣንስትዮ እዩ።"

- Mustafa Kemal Ataturk

ንትምህርቲ፡ ምህዞ፡ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ጥቕሲ

ቁርሲ ሰንበት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ከምዚ'ውን ኣሎ

ዝሓጸረ ትሕተ ዕድመ ኮተቴ ክብረወሰን ዓለም ይሕዝ

"ብደገኡ ክትርእዮ ኣዝዩ ንእሹቶይ እዩ ዝመስል። ንዘሾካ ሰብ ዕድሚኡ ክልክዖ ዕድል እንተ ትህቡ፣ ብዘይጥርጥር ካብ ሓሙሽተ ዓመት ንላዕሊ ዕድመ ኣይምሃቦ። ቀመቱ ምስ ረኣኻ'ውን ንምምታትካ ዚያዳ ዘራጉድ ኮይኑ እዩ ዝጸንሓካ። ካብ 73.43 ሰንቲ ሜተር ዘዘይድ ቁመት የብሉን። ምስ'ዚ ኩሉ ነገራት ኣተኣሳሲርካ ህጻን እዩ ክትብሎ ጥራይ ኢኻ ትደፍር" ይብል እቲ ናራ ባህዳር ንዝተባህለ ምዕባይ ሓወ ብምጥቃስ ዝፈለመ ሓበሬታ።

እዚ ኣብ 14 ሕዳር 2004 ዝተወልደ ዶር ባህዳር ዝተባህለ ኔፓላዊ ሰዱህ ተባሂሉ ኣብ ዝጽዋዕ ቦታ'ዩ ምስ ስድራኡ ዝነብር። ቁመቱን ክፍሱን ተመጣጢኖት ኣብ ርእሲ ምኳናም ድማ፣ ብህይወት ካብ ዘለዉ

ሰብት 'እቲ ዝሓጸረ ትሕተ ዕድመ' ዝብል ሓደሽ ክብረወሰን ዓለም ሰፊዱ ደርኩቡ።

እቲ ኣብ ገጸት ማሕበራዊ መራኸቢታት ኣቐዲሙ ዝዘርገሐ ሓበሬታ፣ ንበዙሓት ሰባት ኣገሪሙ ኣሎ። ልዕሊ ኩሉ ግና፣ እዚ ንእሹቶይ ተባሂሉ ክግመት ዝጸንሐ ኔፓላዊ ካብ ትጸበት ብዙሓት ወገናት ወጺኡ፣ ወዲ 17 ዓመት መንእሰይ ኮይኑ ምጽንሑ እዩ።

"ዝበዝሕና ስድራና ማእከላይ ቁመት ዘለና ኢና። ናይ ዶር ግና ኣዝዩ ዝተፈልየ ብምኳኑ፣ ንኹላትና ቤተሰብ ከየገረመና ኣይተረፈን። ፈለማ ቀስ ብቐስ ቁመቱ ክውሰኽ እዩ ነይሩ ትጽበትና። ድሓር ግና ዝኾነ ለውጢ ምስ ሰኣንናሉ፣ ዘይንቡር ተርእዮ ማሰሉ ስለ ዝተራእየና ናብ ሕክምና ከይድና። ዝኾነ ጸገም ከም ዘይብሉ፣ ተፈጥሮኣዊ ኣቃውማኡ ምኳኑ ሓኪይም ምስ ነገሩና፣ ከም ንቡር ዘይኮነ ተቐቢልናዮ፣ ኣለዝቢዱና እዩ። ከም ጸቡቕ ፋል ክንጥምቶ'ውን ኣይከኣልናን። ድሕሪ ዝተወሰነ ግዜ ግና ንመላእ ቤተሰብ ዘሾርዕ ጸጋ ሒዙ ከም ዝመጸ ክስተውዕሉ ክኢልና። እዚ ከኣ፣ ድሕሪ'ቲ ወድና ብሕጽሩ ኣብ መዝገብ ክብረወሰን ዓለም ክሰፍር ከም ዝኽእል ግዱሳት ወገናት ዝመጠውልና ምኽሪ እዩ" ብምባል ምውላድ ዶር ኣብ ስድራቤቶም ኣሰኪፌ ኩነታት ፈጢሩሉም ምንባሩ ናይ ቀረባ ቤተሰቡ ይሕብሩ።

ድሕሪ ምጽንባል መበል ሻብዓይ ዕለተ-ልደቱ ዝኾነ ወሰኽ ቁመት ከርኢ ዘይከኣለ ዶር፣ ግና ክሳብ ወዲ 12 ዓመት ዝበጽሕ ናይ ቁመቱ ወሰኽ ከርኢ ብወለዱ ትጽበት ክግበረሉ እዩ ጸኒሑ። እንተኾነ ለውጢ ስለ ዘይተራእዩ፣ ኩነታት ጥዕንኡ ንምምርማር ናብ ሕክምና ከም ዝተወሰደ ጸብጻባት ይሕብሩ። ዶን ዝሓጸረ ትሕተ-ዕድመ ተባሂሉ ኣብ ጊንስ ዝሰፈረ ኣብ ሰ 2022 እዩ። ብኣንጻር'ዚ ድማ፣ ዝነውሐ ትሕተ-ዕድመ ተባሂሉ ኣብ መዝገብ ክብረወሰን ዓለም ዝሰፈረ ኮተቴ - ወዲ 16 ዓመት ኦሊቨር ሮስ ዝተባህለ ካናዳዊ እዩ። እዚ ኮተቴ እዚ፣ 226.9 ሰንቲ ሜተር ቁመት ስለዘለዎ'ዩ ኣብቲ መዝገብ ክሰፍር ክኢሉ ዘሎ። እዚ ምስ'ቲ ዝሓጸረ ትሕተ-ዕድመ መንእሰይ ተባሂሉ ዝጥቀስ ዘሎ ዶር ክነጻጸር እንከሎ፣ ብልዕሊ ሰለስተ ዕጽፊ ይነውሑ ማለት እዩ።

ክገርመኩም

ኣድጊ ምስየም ከም መድሃኒት!

መቸም ጥንታውያን ግብጻውያን ዝሕለፍዎ ታሪኽ ክትድህስስ ከለኻ፣ መመሊሱ ዘደንጹን ዘገርምን ንጥፈታት የሰላስሉ ከምዝነበሩ ዘጽሩ ጽሑፋትን ትሕዝቶን ክትረክብ ኣይትሸገርን ኢኻ። ልዕሊ ኩሉ ድማ ኣብ ሕማማትን ኣፈዋውሳኦምን ዘዘውትሩዎ ዝነበሩ ነገራት ኣብ ገለ ገለ ከብጸታት ክሳብ ሎሚ ይቕጽል ብምህላዉ፣ ኣኻታዊን ተመራመርቲ ዚያዳ ኣተኩሮ ሂቦም ዳህሳሳት ከካይዱሉ ዝዕድምን እዩ። ጥንታውያን ግብጻውያን ዋላ'ኳ ኣብ ኣጋውብ ፍወሳ ዝተፈላለዩ ሕማማት ዘይዓቕ ኣበርክቶ ይገብሩ እንተ ነበሩ፣ ሓደ ሓደ ግዜ ዘሰላስልዎ ዝነበሩ ሕክምናዊ ንጥፈታት ግና ኣዝዩ ዘስደምም እዩ።

ቃንዛ ስኒ፣ ሓደ ካብ'ቶም ካብ ጥንቲ ጀሚሩ ክሳብ ሎሚ ንደቂ ሰባት ዘይምሕርን ኣቐንዛዊ ስምዒታት ዝፈጥርን ኮይኑ ክቕጽል ዝጸንሐን ዘሎን ሕማም እዩ። እዚ ዓይነት ሕማም'ዚ ንኽፍወስ ማሕበረሰብ ዓለም ሳላ ዘቶየዶ ጻዕሪ ግና፣ ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ ፍታሕ ዝረኸበ ይመስል። ቀደም ዘመን ግን፣ ጥንታውያን ግብጻውያን ቃንዛ ስኒ ዝለዎ ሰብ ከም መፀሰ ይኽውን እዩ ኢሎም ዝጥቀምሉ ዝነበሩ ፍሉይ ልምዲ ከምዝነበሮም ዘረድኡ ምንጨታት ኣለዉ። ንሱ ድማ ኩርምቶም ዝሓመሙ ሰባት ካብቲ ብርቱዕ ቃንዛ ንምድሓን ካብ ሽኾና ብዕራይ ዝወጽአ ኣንገዕን ፋጋ እንቋቑሖን ብመልክዕ ሓርጭ ክወስድዎ ይምከሩ ነይሮም።

እቲ ካልእ ንፍወሳ ቃንዛ ስኒ ዝጥቀምሉ ዝነበሩ ባህላዊ ልምዲ ግና፣ ብጥሪ ነገር ዝቶየድ ፍወሳ ዘይምኳኑ እዩ ኣገራሚ ክኸውን ክኢሉ ዘሎ። ብመሰረት እቲ ዝተረኸበ ሓበሬታ፣ ኣብቲ ግዜ'ቲ ጥንታውያን ግብጻውያን ብብርቱዕ ቃንዛ ስኒ ዝተጠቕዐ ሰብ፣ ኣድጊ ክስዕም ይሕብሩዎ ምንባሮም እዩ ዝጥቀሱ። ኣድጊ ምስዕም ንቓንዛ ኩርምትኻ ካብ ምዕጋስ ሓሊፉ፣ ኣስናንካ ከም ኣስናን ኣድጊ ድልዱላት ንክኾኑን ቀጥ ዝበለ ቅርጺ ንኽህልዎምን ሓጊዚ እዩ ዝብል እምነት'ውን ከምዝነበሮም ይፍለጥ።

እዚ ማራታዊ ክኸውን ከምዝኽእል ዝተገመተ ኣገባብ ፍወሳ፣ ኣብ ግዜኡ ልዑል ተቐባልነት ዝነበሮን ብዙሓት ሰባት በዚ መንገዲ'ዚ ኣብሎም ቃንዛ ኣስናኖም ከዎገሱ ይርእዩ ምንባሮምን መዘክርቲ ታሪኽ የመልክቱ።

ኩርናዕ ጥቕሲታት

* "ዋላ'ውን ኩሉ ነገር ኣንጻርካ ዝዓጠቐ እንተ መሰለ፣ ነፋሪት ጉዕዞኣ ንኽትቅጽል ሰማያ ሰማያት ክትሰጎጥቆ እትኽእል ኣንጻር ንፋስ ደኣ'ምበር፣ ማዕረ ኣንፈት ንፋስ ከም ዘይትገዓዝ ምዝካር ከድልየካ'ዩ።" - **ሄንሪ ፎርድ**
* "ድሕሪ ኣተሓሳስባና ኢና ንዓለም ክንቅይራ ንኽእል።" - **ኖርማን ቪንሰንት**
* "ንክትዕወት ዘይጽዓድ ኔሕ፣ ተጻዋርነትን ብርቱዕ ድሌትን ይሃልኻ፣ መንፈስ ተጻዋርነትካ ንውቅያኖስ ክሰትዮ እዩ። ድሌታትካ'ውን እምባታት ክሓኽሩ'ዮም። ህላወ ድሌት፣ ሓይሊ፣ ሓጎን ዓያይነትን ድማ ብልክዕ ናብቲ እትደልዮ ዓወት ክብጽሑኻ እዮም።" - **ሰዋሚ ሸቫንዳ**
* "ንጸልማት ጸልማት ኣይኣልዮን'ዩ ብዘይካ ብርሃን። ንጽልኢ'ውን ብጽልኢ ክተደቅሶ ኣይክኣልን'ዩ ብዘይካ ብፍቕሪ።" - **ማርቲን ሉተር ኪንግ**
* "ስራሕ ሓደ ዓቢ ሃጓፍ ናይ መነብሮኻ ክሽፍነልካ ይኽእል'ዩ። እቲ ብሓቂ ከዕግበካ ዝኽእል ግና፣ ዓቢ ስራሕ ከምዝተሰማምካ ምስ እትኣምን'ዩ። እዚ ዝኸውን ድማ፣ ነቲ ዘለካ ከተፍቅሮ ምስ እትጀምር'ዩ። ዝ ብቐሊሉ ከተተግብሮ ካብ ዘይክኣልካ ግን፣ መወዳእታ ዘይብሉ ጠመተ ይሃልኻ።" - **ስቲቭ ጆብስ**
* "ንሓላፍነት ዝመስል ከቢድ ነገር የለን። ሕልና እንተዘይ ሃልዩ ግና ከም ሓላፍነት ዝቐልል ነገር የለን። - "**ቻርለ ሰልድ**

ኣብ ዓለም ካብ ዝፍጸሙ ተግባራት ስርቂ ጣኽ፣ እቶም 50% ኣብ መዓልቲ ዓርቢ ይፍጸሙ።

ወርሒ ኣብ ዘርያ መሬት 2,290,000 ኪሎ ሜተር ትገዓዝ።

ከበሮ እዝዚ ሓደ ሰብ 7 ፓውንድ ማጠን ብዘለዎ ጸቐጢ ዓውታ ክቕደድ ይኽእል።

ናብ ፕላኔት ቬነስ ንምብጻሕ ዕላማ ዝነበራ - ኣብ 22 ሓምለ 1962 ካብ ፍሎሪዳ ዝተወንጨፈት ሰቡኣልቦ መንኮርኮር ህዋ፣ ድሕሪ ናይ 4 ደቒቕ ጉዕዞ ኣብ ኣትላንቲካዊ ውቅያኖስ ወዲቓ ተሓምሺሻ። በዚ ምኽንያት ድማ ናሳ ናይ 18.5 ሚልዮን ዶላር ክሳራ ወሪድዎ። እቲ ኣዝዩ ዘርም ድማ፣ ጠንቂ'ቲ ሓደጋ እታ ሰቡኣልቦ መንኮርኮር ህዋ ብሓንቲ ደቒቕ ቀዲማ ኣብ መወንጨፊ ኮምፕዩተር ምእታዋ እዩ ነይሩ።

ኣብ ኣፍሲ-ወከፍ ሰብ ን97 ሽሕ ኪሎ

ኣደንቕቲ ሓቅታት

ሜተር ዝዝርጋሕ ሰራውር ደም ኣሎ።

ንፕላኔት ምድሪ ከም ኮርታ ሸፊኑዋ ዝርከብ ጠፈር፣ ኣስታት 5.5 ኳድሪልዮን ቶን ዝግመት ሚዛን ክብደት ኣለዎ።

ጸጉራርእሽካ ብተደጋጋሚ ማይ ምሕጻብ ንምስሓው ጸጉራርእሲ ቀዳመይ ጠንቂ ተባሂሉ'ዩ ዝግለጽ። እንተኾነ ብመሰረት ዝተረኸበ መጽናዕታዊ ሓበሬታ፣ ዝኾነ ጽልዋ የብሉን። እኳ ደኣ ብኣንጻሩ ጥዕና ጽሬት ጸጉርና ኣብ ምውሓስ ኣጉዳስነቱ ልዑል ምኳኑ ይሕብር።

እቲ ኣብ ህዋ ዝነውሐ በረራ ዘቶየደ ተባሂሉ ዝጥቀስ ደርሆ ን13 ካልኢታት ጥራይ'ዩ በሪሩ። እዚ ማለት ድማ፣ መሬት ከይረገጸ ን392 ሜትሮ ዝኣክል ርሕቀት በሪሩ ማለት'ዩ።

እወታዊ ቃል

ናበይ ከም እትኸይድ ዋላ ርጉጽ ኣይኹን፣ ናብ ሓደ ቦታ ከም እትበጽሕ ግና ፍሉጥ እዩ። መዓስ ከም እትበጽሓ'ኳ ፍሉጥ እንተዘይኮነ፣ ሓደ መዓልቲ ከም እትበጽሖ ግና ርጉጽ እዩ። ሰብ ዘይፈልጠካ ክትፈልጦ ትኽእል ኢኻ። እንተኾነ ሓደ መዓልቲ ንሕልምኻ ምስ በጻሕካዮ ሰባት መን ምኳንካ ክፈልጡኻ ኣይክጸገሙን እዮም። ህይወት ጉዕዞ እያ። ካብን ናብን ክትጓዓዝ ድማ ይግባእ። ኣብ መንገድኻ ዝመጽኣካ ብጾገደሱ ወትሩ ድሙቕ ግዜ ኣሎ። ኣብዚ ጉዕዞ፣ ሓገዝ ይኹን ካልእ ኣካል ናይቲ ጉዕዞ ምኳኑ ኣስተብህል። ወትሩ ብዓል ሓቦን ተስፋን ኩን። ዋላ'ውን ኣብቲ ጸንኩር ግዜ እወታዊ ቃላት ተጠቐም። ሓይሊ ቃላት ክትርድኦ ኣዝዩ ከቢድ እዩ። ቃላት ንኹሉ ሽግርካ ዝሽከም ብርታዐ ኣለዎ፣ ቃላት ቅኑዕ ኣንፈት ዝሕብር ኮምፓስ ኣለዎ፣ ቃላት መርከብ ኮይኑ ዘሳግር ተስፋ ኣለዎ። ቃላት መሰረት ኮይኑ ዘቐውም እምነት ኣለዎ። ቃላት ብርሃን ኮይኑ ዘበርህ ቀንዴል ሕልና ኣለዎ። ልዕሊ ኩሉ ግና ዝስዕብ ነጥብታት ዘክር፦

1. ካብ ፈጣሪ ክልተ ነገር ጥራሕ ተመሃር። ንሰን ድማ፣ ንኹሉ ዘስተውዕል ልቢን ንኹሉ ዝጻወር ትዕግስትን እየን።
2. ትፈልጦ ፈጣሪ ሒዝካ ብዘይትፈልጦ መጻኢ ይኹን ኩነታት ኣይትጨነቕ።
3. ካብ ባይታ እናሃለውካ ብዘይ ሕልሚ፣ ባይታ ዘይብልካ ክንሸካ ሕልሚ ክህልወካ ይበልጽ።
4. ናይ ዓለም ነገር ከበዱካ ቅድሚ ምጭናቕካ፣ ወትሩ ድሕሪ ገለ እዋን እንታይ ኪጋጥመኪ ይኽእል ስለ ዝፈለጥኩ እየ ክሳብ ክንደዚ ዝተጨነቕኩን ኣብ ወጥሪ ዝኣተኹን ኢልካ ሕሰብ።
5. ኣብ ኩሉ ነገራትካ ንፈጣሪ ቀዳማይ ስርዖ። ጸቡቕ ሕሰብን ጸቡቕ ከኣ ግበርን።
6. ብምቑራጽ ተስፋ እትረኽቦ ወጽኢት ውድቀት እዩ። ተስፋ ብዘይምቑራጽካ ዝህቦካ ነገር ድማ ሓይሊ እዩ። ስለዚ ተስፋ ዘይምቑራጽ ተላመድን ምርጫኻ ይኹንን።
7. ዘሎ ሽግር ይኹን ኩነታት መዓስ ይሓልፍ ወይ ከመይ ይሓልፍ ዘይክትፈልጦ ትኽእል ኢኻ። እንተኾነ ኩሉ ይሓልፍ ምኳኑ እመን። ስለዚ ኣብ ግዜ ሽግር ተስፋ ኣይትቑረጽ። ኣብ ግዜ ራህዋኻ'ውን እንተኾነ ፈጣሪኻ ኣይትረስዕ።

መፍትሒ ኣተሓሓዝ ቃላት ቁ.4

1 ጰ	2 ጰ	ራ	3 ት		4 ዓ	ም	5 ዷ		6 ካ	7 ህ	8 ን
9 ማ	ላ		10 ራ	11 ቢ	ስ		12 ያ	13 ዕ		14 ላ	ዛ
15 ል	ም	16 ድ	ታ	ት		17 መ	ብ	ፈ	18 ድ		ተ
ያ		ራ		19 ነ	20 ዕ	ብ	ሎ		21 ም	22 ት	
		23 ጎ	ና		24 ኮ	ል	ስ		25 ር	ሑ	26 ስ
27 ሃ	28 በ	ን		29 ፍ	ት	ሒ		30 ብ		31 ት	ሪ
32 ሌ	ላ		33 ባ	ር			34 ብ	ር	ለ		ን
	35 ዲ	36 ማ	ታ		37 ያ	38 ን	ባ	ኩ		39 አ	ጋ
40 ከ		ር		41 ሳ	ብ	ያ		42 ታ	43 ል	ዋ	
44 ሕ	45 ክ	ም	ና		46 ፈ	ት	47 ዐ		48 ላ	ህ	ጆ
49 ደ	ር	ቴ		50 ጭ	ዓ		51 ሰ	52 ዋ	ሂ	ሲ	
53 ት	ራ		54 ሳ	ዋ		55 አ	ጎ	ዛ		56 ላ	ሶ

ኣብ ስርዓት-ምዝገባ ቀዋሚ ንብረት ዘድልዩ ሰነዳትን ሳዕቤን ዘይምምዝጋብን

ዓንደም ግርማይ (ወዲ-ደረሰ)

ሳልሳይ ክፋል

ኣብ ካልኣይ ክፋል ናይዚ፡ ብቤት ጽሕፈት-ካዳስተር፡ ሚኒስትሪ መሬት፡ ማይን ኣከባብን ተዳልዩ ዘጸንገድ ዘሎ ጸሑፍ፡ ንገለሰ፡ ዕላማን ስትራተጂን ካዳስትራዊ ምዝገባ ዘጸር ትሕዝቶ ሓዙ ምቕራቡ ይፍለጥ። ሳልሳይ ክፋል ይስዕብ፦

ሓደ ካብቲም ቀንዲ ዕላማታት ካዳስትራዊ ምዝገባ፡ ዋንነት ቀዋሚ ንብረትን ማሰል ተጠቃምነት መሬትን ምውሓስ እዩ። ንምዝገባ መሬትን ካልእ ቀዋሚ ንብረትን ከአ ሕጋዊ ተፈላጥነት ይህብ፡ ወናኒን ብዓል ማሰልን ድማ፡ በዚ ዝሰዕብ ቅጥዒታት ንብረቱ ከመዝግብ ይሕተት።

ሀ. ፋልማይ ምዝገባ ብምስክር ብቕዓት ህንጻ (መንበሪ ብቕዓት) ዝማልኡ ሰነዳት፦

ሓደሽ ዝተሰርሐ ይኹን ተሰሪሑ ንዊሕ ዓመታት ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ከይተመዝገበ ዝጸንሐ ንብረት ብብቕዓት ህንጻ ይምዝገብ። ንፋልማይ ግዜ ብመገዲ ብቕዓት ህንጻ ዝምዝገብ ንብረት፡ ብመገዲ ክፍሊ ህንጻዊ ልምዓት ዞባ ወይ ከተማ ንምዝገባ ዝሕተት ሰነዳት ብምምላእ ናብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ይልኣኽ። ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ድማ ምሉእነት ሰነዳት ድሕሪ ምርግጋጽ ይምዝገብ።

ኣብ ምዝገባ ዝሕተቱ ሰነዳት፦

- ምርሓት መሬት ወይ ውዕል ክራይ መሬት ወይ ድማ ሰድ ተጠቃምነት መሬት ከተማ ብዝምልከቶ ምምሕዳር ዝወሃብ።
- ማስርሒ ፍቓድ ህንጻ ብክፍሊ ህንጻዊ ልምዓት ዞባ ወይ ከተማ ዝወሃብ።
- ብክፍሊ ህንጻዊ ልምዓት ዝጸደቐ ናይ ህንጻ ፕላን።
- ቅድሚ ናጽነት ንዝተሰርሐ፡ ምስክር ዋንነት ንብረት (ሊብሬቶ) ብኮሚሽን ኣባይቲ ዝተዋህበ።
- ብፕላን ምስርሑ ዘረጋግጽ ሰድ መንበሪ ብቕዓት ብክፍሊ ህንጻዊ ልምዓት ዝወሃብ።
- ኣብ ሰድ ስሙ ከይተመዝገበ ዝጸንሐ/ት መጻምዲ ስሙ/ስማ ኣብ 'ምስክር ዋንነት ንብረት' ንክኣቱ ወይ ንክትኣቱ መረጋገጺ ሰድ ካብ ዝምልከቶ ኣካል ይቐርብ፡ ይኹን'ምበር፡ ብሓባር ዝተጠርየ ንብረት፡ ኣብ ምስክር ዋንነት'ውን እንተዘይኣተወ ናይ ሓባር ሃብቲ ምዃኑ ሲቪላዊ ሕጊ ኤርትራ ዘረጋግጾ ምዃኑ ምርዳእ የድሊ።

ለ. ምዝገባ ብውሳነ ሓይሊ ዕማም ማዕቢ ዝርክብ ዘይሕጋዊ መሸጣ መሬት/ገዛ፦

ብውሳነ ሓይሊ ዕማም ግህሰት ኣዋጅ መሬት፡ ማዕቢ ዝርክብ ንዘይምዝጉብን ቀዋሚ ምስክር ዋንነት ክወጸሉን ኣብ ላዕሊ ኣብ፡ 'ሀ' ተዘርዚሩ ዘሎ ሰነዳት ከማልእ ይሕተት። እንተኾነ ከም መሲጋገሪ ምስ'ቲ ኣብ ዞባ ማእከል ዝተራእየ ብዙሒ ዝምዝገብ ንብረት፡ ኣብ መጻኢ ፕላን ምስ ተጉብረሉ ከም ዝመሓየሸ ብምግንዛብ፡ ንኻልእ ዘድሊ ተግባራት ዝትእ'ውን ክሽውን፡ ኣብ ስራሕ ምዝገባ ገለ ምትዕጽጻፍ ብምግባር ብ 'ግዜያዊ ምዝገባ' ክምዝገብ ጀሚሩ። እዚ ግን ኣብዚ እዋን ቀዋሚ ምስክር ክወሃቦ ጀሚሩ ስለ ዘሎ፡ ንክምዝገብ ኣብ፡ "ሀ" ዘለዉ ሰነዳት ይምልከቶ። ኣብዚ ክዘክር ዝግብኦ፡ ብማሰል ተጠቃምነት ጢሳ ዝተመርሐ መሬት ይኹን ዝተሰርሐ ህንጻ ብመሸጣ ናብ ካልእ ሰብ ወይ ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎ ምስ ዝተሓለፍ ናብ ክራያዊ ማሰል ስለ ዝቐየር ዓመታዊ ክራይ ንምምሕዳር ዝኽፈሎ ምዃኑ እዩ።

ሐ. ምዝገባ ምትሕልላፍ ቀዋሚ ንብረት፦

ምትሕልላፍ ቀዋሚ ንብረት፡ ማለት ድሕሪ ህንጻ ምስርሑን ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ምምዝጋቡን ብመሸጣ፡ ወርሻ፡ ህያብ ወይ ካልእ ኣገባብ ናብ ካልእ ክመሓለለፍ ምስ ዝደሊ ብመገዲ ፓብሊክ ኖታሪ ወይ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ተወዲኡ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ይምዝገብ። ኣብ ምትሕልላፍ ንብረት እዞም ዝስዕቡ ሰነዳት ካብ ሰብ ጉዳይ ይሕተቱ፦

- ብመሸጣ እንተኾይኑ ሕጋዊ ውዕል መሸጣ (ኖታሪ ኣብ ዘይብሉ ብቤት ፍርዲ ዝጸደቐ)።
- ብመሸጣ ዝተሓለልፉ ሰብ ሓዳር ምስ ዝኾኑ ፍቓድ መጻምዲ።
- ብወርሻ እንተኾይኑ ውሳኔ ወርሻ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ።
- ብህያብ እንተኾይኑ ዝጸደቐ ሕጋዊ ሰድ ህያብ።
- ብምቕሊት እንተኾይኑ ዝጸደቐ ሕጋዊ ሰድ ምቕሊት።
- ብሓዜ እንተኾይኑ ድሕሪ ሞት ተናዛዚ ብዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ዝጸደቐ ሰድ።
- ብትእዛዝ እንተኾይኑ ናይ ትእዛዝ ውሳኔ ብዝምልከቶ ቤት ፍርዲ (ፈጻሚ ፍርዲ)።
- ብውክልና ምስ ዝኸውን ብንጹር ዝተሓበረ ሰድ ውክልና ስልጣን ብዝምልከቶ ቤት ፍርዲ።
- ቅድሚ ናጽነት ምስ ዝሰራሕ፡ ብኮሚሽን ኣባይቲ ዝተዋህበ ምስክር ዋንነት (ሊብሬቶ)።
- ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ዝተመዝገበሉ ሰድን ካብ ትሕጃ (ዕዳ) ጣንክ፡ ዕዳ ኣታዊ ወሸጢ ሃገርን ምምሕዳር ዞባን (ከተማ) |Ä ምዃኑ መረጋገጺ ምስክር።
- ብትሕጃ (ዕዳ)፡ እገዳ ውሕስና፡ ምስ ዝትሓዝ ካብ ምትሕልላፍ ይውግዘፍ፡ ናጻ ምስ ዝበሃል ብኽፍሊ ህንጻዊ ልምዓት ፕላን ይዳለወሉ፡ ብመገዲ ፓብሊክ ኖታሪ ድማ ውዕል ይማስርሓሉ።
- ውዕል ድሕሪ ምፍጻሙ ክኽፈሎ ዝግባእ ብዝምልከቶም ኣካላት ዝግምገም ክፍሊት መተሓላለፊ ግብሪ ይኽፈሉ። እዚ ክፍሊት'ዚ ኑቲ ብውሳነ ሓይሊ ዕማም ማዕቢ ዝርክብ ብዕድጊ ዝተጠርየ ናይ ጢሳ ገዛውን ይምልከቶ እዩ።
- ኣብ መውዳእታ ክምኡእ ዝግብኦ ሕጋዊ ቅጥዒ ብምምላእ ንክምዝገብ፡ ብኖታሪ በብኣርባዕተ ቅዳሓት ተዳልዩ ናብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ይልኣኽ።
- ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ሕጋውነትን ቅኑዕነትን ሰነዳት ብምምርማርን ብምርግጋጽን ክፍሊት ኣገልግሎት ብምኽፋል፡ ይምዝገብን ምስክር ምዝገባ ዋንነት ቀዋሚ ንብረት ይህብ።

መ. ምዝገባ መሬት ንግዳዊ ሕርሻ፦

- ሕጋዊ ውዕል ክራይ መሬት (ምርሓት መሬት)።
- ብዋበእ ምቕያሱ ዝሕብር ሰድ ቅየሳ።
- መረጋገጺ ምሕዳስ ፍቓድ ስራሕ (ልቸንሳ)።
- ደገፍ ደብዳቤ ሚኒስትሪ ሕርሻ፡ ዞባ ንኡስ ዞባ።

ሰ. ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ዘይተመዝገበ ገዛ ምዕዳግን ዝተመዝገበ ዘይምሕዳስን ዘኸትሎ ጉድኣት፦

ኣበው ክምስሉ፡ 'መለበምን ኣይኽለኣኻ፡ መለበምን ኣይግበርካ' ይብሉ። እዚ መልእኽቱ ሪዚን እዩ። ሰብ ንብረት ካብ ዝተጋደዱ መለበሚ ምእንቲ ክረኽቡ፡ ኣብ ካዳስትራዊ ምዝገባ ካብ ዝተረኽበ ጭብጢ ተመክሮ ነቕርብ። ንብረትካ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ምምዝጋብ ዝርከቦ ረብሓ፡ ብኣንጻሩ ንብረት ዘይምምዝጋብን ክሕረጅ ተወሲኑ። ስኣን ኣቓዲምካ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ምምዝጋብ ዓቢ ክሳራ ወረዶም።

ካልእ ኣቦውን ምርሓት መሬት፡ ማስርሒ ፍቓድን ዝጸደቐ ፕላንን ጥራይ ብምርኣይ ብውሸጣዊ ውዕል 45 ሽሕ ናቕፋ ሂቡም ገዛ ዓደጉ። እንተኾነ እዚ ገዛ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ኣይተመዝገበን። ኢጋጣሚ እቶም ዓዳጊ ኣቦ ብሞት ካብዚ ዓለም ይፍለዩ። ወረስቶም ድማ እዚ ገዛ ንኩሎም ስለ ዘይምቀል፡ ሸይጦም ክምቃቐልዎ ብምውሳኖም ንኻልእ ሰብ ብሓደ ሚልዮን ናቕፋ ይሸጡሉም። እዞም ዳሕረዋይ ዓደግቲ፡ ነዚ ገዛ ናብ ስሞም ክሕልፍዎ ምስ ደለዩ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ዘይተመዝገበ ኮይኑ ጸንሖም። እቶም ዝሸጡሎም ወረስቲ፡ ናብ ስሞም ዘይተመሓላለፈን ኣብ ወጻኢ ሃገራት ፋሕ ኢሎም ብምንባሮም፡ ነዚ መስርሕ'ዚ ከማልኡ ኣስታት ዓመትን ፈረቓን ወሰደሎም። እቲ ጸገም ግን እዚ ጥራይ ኣይነበረን። ብስም ቀዳማይ ኣቦ ግቡእ ምዝገባ ዘይተጉበረሉን ብዋበእ ናብ ወረስቶም ዘይተመሓላለፈን ብምጃንሑ ቅድም ናብ ስም ኣቦኦም፡ ቀጺሉ ናብ ስም ወረስቲ ክሕልፉን ከመዝግቡን ስለ ዝነበሮም ናይ ክልቲኡ መተሓላለፊ ግብሪ (ኣብ እዋኑ ካብ 4,050 ናቕፋ ዘይሓልፍ ዝነበረ)፡ ኣርባዕተ ዕጽፊ ናይ መጀመርያ መሸጣኡ (180 ሽሕ ናቕፋ) ክኸፍሉ ተገደዱ። እቲ ብሓደ ሚልዮን ዝተሸጠ ገዛ ኣብ ግዜኡ ክማላእ ዝግብኦ ዝነበረ ሕጋዊ ማስርሕ ምዝገባ ብዘይምኽያድ ንናይ ክልቲኡ እዋን መተሓላለፊ ግብሪ መንግስቲ ምስ ከፈሉ፡ ጸኒዩ ኣታዊ ሽያጥ ገዛ ናብ 820 ሽሕ ናቕፋ ወረደ።

ብተመሳሳሊ ካልእ ኣደ፡ ኣብ ኣስመራ ዘይተመዝገበ ገዛ ዓደጋ። ወላድ ስለዘይነበረን ድማ ንጓል ሓብተን ብለበዋ ኣውረሳኣ። ጓል ሓብተን ናብ ስማ ከየሰጋገረት ንሓደ መንእሰይ ሸይጣ ሞተት። እቲ መንእሰይ ናይ፡ 'ኣየር-ብኣየር' ሽቃጣይን ደላላይን ነበረ። ንሱ'ውን ዘድሊ ማስርሕ ምዝገባን ምትሕልላፍን ከይገበረ ንፅምኡ ዝኣመሰለ ግብሪ መንግስቲ ከይከፍል ተሓቢኡ ዝሸይጥን ዝልውጥን ካልእ መንእሰይ ሸጠሉ። ድሕሪ'ዚ፡ ካልእ ዓቢ ኣቦ ትሕቲ ዝበለ መጉብሮ ዝነበሩ፡ ኣብ ሰደት (ወጻኢ ሃገር) እትነብር ጓሎም፡ "ወለደይ ምስ'ዚ ዘሎ ጸገም ክሳብ ዘለኹም ትቕመጥዎ ድሓር ናተይ ዝኸውን ገዛ ግዝኡ" ብምባል፡ ገንዘብ ትሰደሎም። እቶም ኣቦ ብታሕጓስን ብተብተብን ዝሸየጥ ገዛ ኣጣይቖም ንዝተጠቕሰ መንእሰይ ረኺቦም ብ 800 ሽሕ ናቕፋ ብውሸጣዊ ውዕል ብስሞም ይዕድጉ። እቶም ኣቦ ዝዓደግዎ ንብረት ናብ ስሞም ክሕልፉ ሳዕልን ታሕትን በሉ። እንተኾነ መትሓዚ ስኣኑሉ። እቲ ጉዳይ ብኸምኡ እናኸደ ኣብ ርእሲ ዕብየቶም፡ ንጓልና ለከምና ኢሎም ብዚ ተሓሚሞም ሰብኣይን ሰበይትን ተመራሪሖም ካብ'ዛ ዓለም ተፈልዩ።

ጓሎም ብዙሕ ግዜ ተመላሊሳ ክሳብ ሕጂ ናብ ስማ ክተሰጋግሮን ክተመዝግቦን ኣይካኣለትን። እቲ ጸገም መጀመርያ ብስም እተን ቀዳመይቲ ኣደ፡ ድሓር ብስም ጓል ሓብተን፡ ጓል ሓብተን ስለ ዝሞተት ብስም ወረስታ፡ ድሓር ናብ ቀዳማይ ዝዓደገ መንእሰይ፡ እዚ ቀዳማይ መንእሰይ ኣብ ሃገር ስለዘየለ ብውሳነ ቤት ፍርዲ ናብቲ ካልኣይ መንእሰይ፡ ቀጺሉ ናብ'ቶም ዝሞቱ ኣቦ፡ ኣብ መወዳእታ ድማ ናብ ጓሎም ማስርሕ ምዝገባ ክቶየድ ኣለዎ። እዚ ኩሉ ማስርሕ ክቶየድ እንከሎ ኣብ ነፍሲ ወከፍ መተሓላለፊ ክፍሊት ብምኽፋል ክትፍጸሞ ኣለዎ። እዚ'ውን ወረስቲ ጓል ሓብተን ካብ ቀዳመይቲ ኣደ ወርሻ ዘይገበሩን ፈቓዶ ሰደት ፋሕ ዝበሉን ብምዃኖም ክትጥርንፍን ተቓውሞ ከምዘይብሎም ክገልጹን ዘሎ ኩሉን ተወሲኺዎ እዛ ጓል መዋቲ ተቐማጢት ወጻኢ ዝኾነት ዜጋ ተሰኪ ኣብ ምቕራጽ ትርከብ።

ተወሳኺ ክፍልታት ሰራሕካ ምዝገባ ዘይምሕዳስ፡ ኣብ ሓደ ከባቢ ናይ ከተማ ኣስመራ ናይ 5 ሰባት ኣባይቲ ነበረ። ካብ'ዘን ኣባይቲ ናይ ሓደ ኣቦ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ዝተመዝገበ እተን ኣብ ፕላን ዝጸደቓ ሰለስተ ክፍልታትን ክሽነን ዓይኒ ምድርን እየን። እንተኾነ እዞም ኣቦ ድሒሮም ማስርሒ ፍቓድ ብምውጻእ፡ ክልተ ክፍልታት ወሰኹ። ይኹን'ምበር፡ ናይ ዝተወሰኸ ክፍልታት ምሕዳስ ምዝገባ ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ኣይተጉበረሉን። ኢጋጣሚ ናይ'ዞም ኣቦን ካልኦት ዝተጠቕሱ ጉረባብትን ዝርከቦ ከባቢ ብሓንቲ ኩባንያ ፋብሪካ ክትካለሉ ጠለብ ናብ መንግስቲ ቀሪበን ተቐባልነት ረኺበን። እዞም ዝተጠቕሱ ወነንቲ ኣባይቲ ገዛኦም ክፈርስን መተካእታ መሬት ክወሃቦምን ምዃኑ፡ ካሕሳ ድማ ካብ'ቲ ኩባንያ ክሓተቱ ተወሰነ። እቶም ገዛኦም ዝፈረሰም ኣርባዕተ ሰባት ኣባይቶም ኣብ ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ዝተመዝገበ ብምንባሩ፡ ግምት ናይ'ቲ ዝፈረሰ ገዛ ካብ ሰነዳት ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር ብምርግጋጽ፡ ኣብ ሓጺር ግዜ ተዋሚቱ ብዘይ ገለ ጸገም ካሕሳ ወሰዱ።

ናይ'ዞም ሓደ ኣቦ ግን ዝተወሰኸ ክልተ ክፍልታት ዘይተመዝገበ ብምንባሩ፡ ኣብ መንጎ ኩባንያን እቶም ኣቦን ምትእምማን ተሳእነ። እቶም ኣቦ ብዙሒ ገዛይ 5 ቀንደን 2 ሓገዙትን ክፍልታት እዩ ክብሉ እንከለዉ፡ እቲ ኩባንያ ድማ ሰነዳት ቤት ጽሕፈት-ካዳስተር 3 ቀንደን 2 ሓገዙትን ክፍልታት እዩ ዝብል። ኣብ ምንታይ ተመርኩሶና ክንክሕስ በሎም። እቲ ጉዳይ ናብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ተመሓለለፈ። እቶም ካልኦት ገዛ ዝፈረሶም ዝተማልአ ሰነዳት ዝነበሮም መተካእታ ገዛኦም ኣብ ወሽጢ ዓመት ሃኒጾም ይነብሩ ኣለዉ። እዚ ዝሀቦ ትምህርቲ፡ ብሰንኪ ኣብ ግዜኡ ግቡእ ምሕዳስ ምዝገባ ዘይምኽያድ፡ ክትረኽቦ ዝግብኣካ ረብሓ ኣብ ግዜኡ ዘይምርካብን ኣብ ኣብያተ- ፍርዲ ክሳል ምግልን እዩ።

ንምጥቓሉ፡ ካብዚ ዝተጠቕሰ ተመክሮ እንመሃሮ፡ ንብረትካ ኣብ ግዜኡ ምምዝጋብ ዘለዎ ረብሓ፡ ዘይምምዝጋብን ምምዝጋቡ ከየረጋገጽካ ንብረት (ገዛ) ምዕዳግ፡ ናይ ዝተወሰኸ ክፍልታት ምሕዳስ ምዝገባ ዘይምኽያድን ሳዕቤኑ ከቢድ ምዃኑ እዩ። ስለ'ዚ፣ ከም'ቲ ኣበው ዝበልዎ፡ 'መለበምን ኣይኽለኣኻ፣ መለበምን ኣይግበርካ' እዩ'ሞ ንብረትና ኣብ እዋኑ ኣመዝጊብና ምምዝጋቡ ኣረጋግጽና ንግደግ።

ይቕጽል...

“ደራሲ፡ ጸሓፋይ ጥራሕ’ዩ ክኸውን ዘለዎ - ነጋዳይ መጽሓፍ ክኸውን የብሉን” ተስፋይ ዕቑባይ

ኣብርሃም ዘርአ (ወዲ ሃለቃ)

2ይን መወዳእታን ክፋል

ክቡራት ኣንበብቲ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፡ ኣብ ናይ ትማሊ ዓርቢ ሕታምና፡ ምስ ተስፋይ ዕቑባይ ብዛዕባ’ታ ኣብዚ ቀረባ’ዚ ዘመረቓ መጽሓፉ 1ይ ክፋል ዕላል ኣካይድና ነይርና፡ ንሎሚ ድማ 2ይን መወዳእታን ክፋሉ ይስዕብ።

ሕቶ - ብዛዕባዚ መጽሓፍ ካብ ኣንበብቲ ዝመጽኣካ ግብረ-መልሲ ኣሎዶ?

እቲ ዝዓበየ ከም’ቲ እንጽበዮ ግብረ-መልሲ ብሕጂ’ኳ እንተኾነ፡ ዝረኸብኒ ሰባት ግን ‘ሕዝ ኩሉኣን ክንውደኣን ሓደ ኩይኑ፡ ኣዚያ መሳጢት መጽሓፍ እያ’ ዝበሉ ብዙሓት ሰባት ኣለዉ። ደገምና ኣንቢብናያ ዝበሉኒ’ውን ከምኡ። እዚ ንዓይ ልዕሊ ትጽቢተይ እዩ።

ሕቶ - ስለምንታይ ደኣ ከምኡ ዘይተጸበኻ?

እንታይ ይመስለካ፡ ብፍላይ ከም’ዚ ዝኣመሰለ መጽሓፍ ደፍሪት ወሲኽካ ኢኻ ትጽሕፎ። ኣብ ኣድ ኣንበብቲ ምስ በጺሐ እንታይ ዓይነት ጽልዋን ግብረ-መልሲን ከህሉ እዩ ኣይትፈልጦን ኢኻ፡ ምኽንያቱ ‘ከይፈከኸ’ ትብል፡ ሓደ ሓደ ግዜ ድማ፡ ‘ከይጋገ’ ትብል፡ ብብዙሕ ዓይነ ኢኻ ትጥምቶ። እቲ ዝበዝሐ ርእይቶ ግን ብሕጂ እየ ከጽቢ።

ሕቶ - ሕብረተሰብ ካብዚ መጽሓፍ እዚ እንታይ ክመሃር ይኽእል ትብል?

ህዝቢ ኑዩም ኣብ’ቲ መጽሓፍ ተሓጺዎም ዘለዉ ጠባያት፡ ብዮዝቱእ እንተደኣ ኣንቢብዎም፡ ጥዑይን ሓለፍነታውን ዜጋ ንኽፍጠር ይሕግዝ እዩ። ብፍላይ ከኣ መንእሰያት ናብ ግጉይ ጉዕዞ ሂወት ንኸይከዱ እተማኣዝን እያ ክብል እኽእል። ካብኡ ናብኡ ከኣ ደቂ-ኣንስትዮ። ምኽንያቱ ግዳይ ናይ ፍትወ ጾታዊ ርኽብ ዝኾና ንሰን እየን። ብዘኾነ ይኹን ምኽንያት፡ እቲ ወዲ-ተባዕታይ ምስ ኣጋጸን ንሰን እየን ኑቲ ኩሉ ጸገም ዝስከማ። ስለ’ዚ፡ ብፍላይ ንሰን ገለ ቁም-ነገር ክኸስባ እየን ዝበል እምነተ’ዩ ዘሎኒ። ብፍላይ ከም’ዚ ዓይነት ዛንታ ኣብ ኣብያተ-ትምህርትና እንተደኣ ተዘርጊሑ፡ እዞም መንእሰያት እንበሎም ክፋል ሕብረተሰብና፡ ሳዕቤን ናይዞም ጸገማት እዚኦም እናፈለጥዎ ክኸዱ ይኽእሉ እዮም።

ሕቶ - ዝተጠቐምካሉ ኮርናዕ ኣጸሓሕፋ እንታይ’ዩ?

ኣብ’ዚኣ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ዋላ ኣብታ ‘ካቴና’ እትብል ኣቐዲመ ዝጸሓፍክዋ መጽሓፈይ እውን ዝተጠቐምኩሉ ቅዲ ኣጸሓሕፋ፡ ከም’ዚ ‘ምልስት-ኣእምሮ’ እንብሎ እዩ። ከም’ዚ ዓይነት ቅዲ፡ ኣብ ጽሑፋተይ ብብዝሒ ዘዘውትሮ እዩ። ኣብ ሎሚ ኩይኑ ንድሕሪት ተመሊሱ ዘዘንቱ ሜላ ኣዘናትዋ እዩ።

ድሕሪ ባይታ ናይ’ቲ ሰብ ወይ ዛንታ ንድሕሪት ተመሊሱ ዝፍጽር እዩ፡ ኑቲ ኣንባቢ ተውርዶ ተደይቦ ማለት እዩ። ኣብ ክንዲ ኑቲ ሰብ ትኽ ኢሉ ሒዝዎ ዝኸይድ፡ ንዘኽሪ ትመልሶ፡ ንኣቡት፡ ኑቲ ሰብ፡ እዋን ዕጥቃዊ ቃልሲ ከመይ ይመስል ከም ዝበረ ብዛዕባ’ቲ ሰውራን እቲ ህዝብን ንድሕሪት ተመሊስካ ምዝንታው እዩ። እዚ ከም’ዚ ዓይነት ኣዘናትዋ ስነ-ጽሑፍ፡ ካብ ኣንበብቲ’ውን ጽቡቕ ዝኾነ ምትብባዕ ረኺበሉ እየ። ተጠቒመሉ ዘለኹ ቋንቋ ኣጸሓሕፋ’ውን ፈኲስን ንኹሉ ሰብ ብቐሊሉ ክርደኣ ዝኽእልን እዩ፡ ኑታ መጽሓፍ’ውን ዝኾነ ሰብ ኣብ ጁባኡ ብምእታው ኣብ ዝኾነ ቦታ፡ ዋላ ጫማኡ እናኣወልወለ ከንብባ ዝኽእል ቅልል ዝበለት እያ

ዝብል ግምት ኣሎኒ።

ሕቶ - ኣብ ምድላውን ምዝርጋሕን መጻሕፍቲ ዘጋጥም ብድሆታት እንተትገልጸልና?

እቲ መጽሓፍ ንምድላው ዘጋጥም ጸገማት እኳ፡ እቲ ኣብኡ ዘሎ ገልጠምጠም ኣቐዲምና ትንክፍ ኣቢልናዮ ነይርና። ኣብ ዕዳጋ ናይ መጻሕፍቲ እንተመጺእካ ግን ኣብ ዓድና ኣፍና መሊእና እንዛረበሉ እዩ። ሓደ ካብ’ቲ ንኸይትጽሕፍ ዝዕንቅጸካ ናይ ምዝርጋሕ ጉዳይ እዩ። ኣንባቢ’ውን ‘ከም’ቲ ዝድለ ኣሎ’ ኢልካ ኣፍ-ልብኻ ነፊሕካ እትዛረበሉ ኣይኮነን። ኣዝዩ ውሑድ እዩ። ኣብ ርእሲ’ዚ ከኣ እቲ ዘሎ ወለዶ ንኸየንብብ ዝድርኽ ነገራት ምዕባለ ናይ ቴክኖሎጂ ይኸሰት ኣሎ። ወለዲ ክቈጻጸርዎ ዘይክእሉ ኩነት እዩ ዝፍጠር ዘሎ። ኣብ ሞባይላት ጌማትን ካልእ ዝተፈላለዩ ቪደዮታትን ተጻዊኑ ኑቲ ዝበረና ድኹም ናይ ምንባብ ንቕሓት ተወሳኺ ጸገም ኩይኑዎ ይርከብ። ኣብ’ዚ ሕጂ እዋን ዘሎ ጽልዋ ምንባብ ምስ ዝሓለፈ እዋን ክነጻጸሮ ከለኻ ብዙሕ ሰፊሕ ጠበቡ እዩ። እዚ ከኣ ከም ሕብረተሰብ ብንባብ ንኸይንዓቢ ዝዕንቅፍ ኣዝዩ ሓደገኛ ጽልዋ እዩ።

ሕቶ - እሞ እዚ ጸገም’ዚ ኣጸቢቑ ከይሳዕረረ ባህሊ ንባብ ንምህንባብ እንታይ ክግበር ኣለዎ ትብል?

ብዓብኡ ኩሉ ሰብ ክሓስቦሉ ዘለዎ ዕማም እዩ። እሞ እንታይ ደኣ’ዩ ክግበር ዘለዎ እንተደኣ ኢልና ግን ወላዲ ቅድሚ ኩሉን ምግዛኡ ንውላዱ መጽሓፍ ክገዝኣሉ ኣለዎ። ወለዲ ንባዕሎም ኣብ ክንዲ ምስ ውላዶም ተለቪዥን ወይ ሞባይል እናረኣዩ ዝዕልሉ፡ መጽሓፍ ሒዞም እንተዝዕልሉ ጽቡቕ እዩ። መጽሓፍ ብምሓዝ ባህሊ ንባብ ክሰርጽ ይኽእል እዩ። ካልእ፡ እቲ ሰድራ ባህሊ ንባብ ከሕድር እንተደኣ ኩይኑ፡ ብዛዕባ ዘንበቦ መጽሓፍ ንላድሕዱ ከዕልል ኣለዎ በዛላይ እዩ። ኣብ ርእሲ’ዚ፡ ‘በካ ፈደር’ ዝበሃል ብርትዓዊ ዋጋ መሸጣ መጻሕፍቲ እውን ነይሩ እዩ። ሕጂ ግና ኣቋሪጹ ኣሎ። ህዝቢ ደቁ ሒዙ ልክዕ ከም’ዚ ኣብ ፈስቲቫል ኤክስፖ ዝገብሮ እዩ ነይሩ። ዝሰኣንኪያ መጽሓፍ - ኣብኡ ኢኻ ትረኽባ። እሞ ከኣ ብርትዓዊ ዋጋ። እዚ ከኣ ሓደ ካብ’ቲ ፍታሕ ከምጽእ ዝኽእል ስለዝኾነ፡ ኣገዳስነቱ ተራእዩ ዝምልከቶ ኣካል ቀላሒታ እንተዘንብረሉ ጽቡቕ ነይሩ። ምኽንያቱ በዚ እንኸዶ ዘለና ድኹም ባህሊ ንባብ፡ ጸባሕ ንግሆ ሕብረተሰብና ባህሊ ንባብ ከየጥፍእ እሞ ዋጋ ከየኽፍለና ክንጥንቀቐሉ ጽቡቕ እመስለኒ። ሳዕቤኑ’ውን ሓደገኛ እዩ። ብፍላይ ኣብ ቋንቋ ትግርኛ ኣብ’ዚ ሕጂ እዋን ዘጋጥም ዘሎ ጸገም ዘርርም እዩ። ሓደ ኮሊጅ ዝወድአ ተመሃራይ፡ እሩም ዝኾነ ኣጸሓሕፋ ደብዳቤ ጸሓፍ እንተደኣ ኢልካዮ፡ ክጽሕፍ ይኽእል ደዩ ኣይክእልን ኣብ ምልክት ሕቶ ዘእቱ እዩ ዝመስለኒ።

ሕቶ - ብዛዕባ ናይ መጻኢ መደባትካ እንተተዕልለና?

ኣምላኽ ዕድመን ጥዕናን ይሃበኒ እምበር፡ ከም’ዚ ዓይነት ጽሑፍ ክቕጽሎ መደብ ኣሎኒ። መዓስ እጽሕፎ ግን ሕጂ ቃል ኣይኣቱን እየ። ካብ’ዚ ሰዓት እዚ ጀሚረ ግን ክጽሕፍ ምኻኣለይ እፈልጥ እየ።

ሕቶ - ኣብ መወዳእታ ከተመሓልልፎ እትደሊ መልእኽቲ . . . ?

ግደ ሓቁ፡ ነዚ መጽሓፍ ንኽጽሕፍ ኣዝዮም ብዙሓት ሰባት ኣተባቢዖምኒ እዮም። ኣብ’ቲ ናይ መመረቕታ ስነ-ስርዓት ጠቒሰዮም ስለዝኾንኩ፡ ኣብ’ዚ ምዝርዛርም ኣየድልን’ዩ። ብሓፈሻ ግን ኑዮም ብቐጻሊ ዘተባብዑኒ ሰባት ልዑል ምስጋና ይብጽሓዮም። መልእኽቲ ካብ በልዓሊ ግን ሕብረተሰብና ከንብብ ኣለዎ። ኩለን እንዳ እስተኸሽራታት እውን ኣብ ምዝርጋሕ መጻሕፍቲ ተገዲሰን ኣቓልቦ ክዝብራን ተራኣን ክጻወታን ኣለወን። ብዓብኡ ግን - ደራሲ ጸሓፋይ ጥራሕ’ዩ ክኸውን ዘለዎ እምበር፡ ነጋዳይ መጽሓፍ ክኸውን የብሉን። መጽሓፍ ዝዘርግሕ ሓደ ወግዓዊ ትካል ክህሉ ግቡእ እመስለኒ። ኣውጊት’ኳ እንተሃለወ፡ ኣዝዩ ድኹት እዩ። ሓደ ጸሓፊ፡ መጽሓፉ ተዀምሊ፡ መዐቀኒታት ተገይሩሉ ክሕተም ኣለዎ። ምኽንያቱ መጽሓፍ ምስ ደረሰካ ንዓኡ ክትሸይጥ ዓመት ኢኻ ካብ’ቲ ዓውዲ ትወጽእ። ናብ ሽያጢ (ነጋዳይ) መጽሓፍ ኢኻ ትቕየር። ስለ’ዚ፡ ሓደ ወግዓዊ ኣከፋፋሊ - መጻሕፍቲ ዝዘርግሕ ትካል ክህሉ ኣለዎ በዛላይ እዩ። ኣብ’ዚ ሕጂ እዋን ብዙሓት ሓደሽትን ንፉዓትን ጸሓፍቲ’ውን ይቀላቐሉ ኣለዉ፤ እዚ ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስክዎ ጸገማት ስለዘሎ ግን ዝምልከቶ ኣካል ክሓስበሉን ክሰርሓሉን ዘለዎ እዩ።

የቐንየልና!

ርእይቶ ብዛዕባ መጽሓፍ ‘ኣብ ሸላ’

መጀር ንርኣዮ ተኽለ ኣንዋር፡ ኣብ ስነ-ስርዓት መመረቕታ መጽሓፍ ‘ኣብ ሸላ’፡ ብመንጽር ሞያዊ ዓውዱ፡ ኣብ’ዛ መጽሓፍ ዘለዎ ርእይቶ ብከም’ዚ ዝስዕብ ኣቕሪቡ ነይሩ። ጽማቕ ትሕዝቶኡ እነሆ፦

=መጽሓፍ ኣብ ሸላ፡ ብዛዕባ ኣብ መንን ፖሊስን ገበኛታትን ዝኸሰት ህልኽ እተዘንቱ እያ። ኩሉ ግዜ ኣብ መንን እዞም ክልተ ወገናት ዘሎ ህልኽ ናይ ሃዳንን ተሃዳንን ምዃኑ ፍሉጥ እዩ። ገበኛታት፡ ተበላሒዮም ኣሰር ዘይብሉ ገበን ፈጺሞም ከይተረኽቡን ከይተቐልዑን ‘ክንሓልፍ ንኽእል ኢና’ ዝብል እምነት ኣለዎም። ፖሊስ ከኣ፡ ዝተፈጸመ ነገር ኣሰር ስለዘገድፍን ስለዘለዎን፡ ነዚ ሓዙ ጻዕርን ተበላሓትነትን ወሲኹ ኑቲ ገበን ኣብ መወዳእታ የቃልዖ እዩ። ምስጢር ዝበሃል የለን፡ እንተሃልዩ ከኣ ንግዚኡ እዩ። ስለ’ዚ፡ ፖሊስ ኩሉ ግዜ ነዚ መትከል’ዚ ሒዙ እዩ ዝቃለስ።

መጽሓፍ ‘ኣብ ሸላ’ - ዓመታት ዘቑጸረ ዝወደቐ ሬሳ ኣብ’ቲ በረካ ተረኺቡ ኣሎ። ዝኾነ ፍንጪ (መበገሲ) የብሉን፡ ጉጅለ መርመርቲ ፖሊስ መንነት መዋትን ጠንቂ ሞትን ንምፍላጥ ይንቀሳቐሱ ኣለዉ። ሓበሬታ ይእክቡ፡ የጽንዑ፡ ይምርምሩ፡ ይትንትኑ፡ ይውስኑ። ኣብ ከም’ዚ ኩነታት ብልሒ ዘለዎም፡ ሕልፊ ሰብ ክዝብሩን ክፈልጡን ክምህሩን ክትንትኑን ዝኽእሉ መርመርቲ’ውን ኣለዉ። ኣብ መጽሓፍ ‘ኣብ ሸላ’፡ መንእሰይ ጓል-ኣንስተይቲ ኣባል ሃገራዊ ኣገልግሎት - ማለት ኣባል ናይ’ቲ መርማሪ ጉጅለ ብምዃኗ፡ ንሳ እተምጽኦን እትፈጥሮን ንሳ ትትንትኖን ትውስኖን ካብ ሞያኣ ተበጊሳ ብልሒ ዘርኣየትሉ ኩነታት ስለዝበረ፡ ናይ ብሓቂ ኣብነታዊት ጓል-ኣንስተይቲ ከም ዝኾነት እተረድእ መጽሓፍ እያ።

ደቂ-ኣንስትዮ፡ ከም ኣብ ኩሉ ዓውድታት፡ ኣብ ዓውዲ ፖሊስ ብሓፈሻ፡ ኣብ መርመራ ገበን ከኣ ብፍላይ ኣድማዕትን ጸለውትን ምዃነን ዘመስከራ ከኣ እዩ። ፖሊስ ሳዕልን ታሕትን ይብል ኣሎ። ኣብ’ቲ ወዲሉ ኣብ’ቲ ይሓድር፡ ኣብቲ ቀሪሱ ኣብቲ ይድረር፡ ሕጂ’ውን ኣብ’ዚ መጽሓፍ ይምርምር ኣሎ። የጻርን ይትንትንን።

ይግምግም ኣሎ፡ ወዮ ደኣ ስራሕ ፖሊስ ‘ረብረብን ድኺመን ከምኡ ከኣ ወዲኣን’ ኣይብልን እዩ እምበር፡ ንስራሕን ጥበብን ፖሊስ ዝፈታትኑ ገበናት’ውን ብዙሓት እዮም። ሓደ ካብኡ ከኣ ኣብ መጽሓፍ ሸላ ኢና ንረኽቦ።

ዕላማ ፖሊስ ሓደ እዩ። ንጹህ ከይብደል፡ ገበኛ ከይሰወር እዩ። ነዚ ንምርዳእ ከኣ እዚ መጽሓፍ ተወሃሂዱ ቀሪቡልና ኣሎ። ፖሊስ ሳዕልን ታሕትን በሉ። መን ሰዓረ መን ተሳዕረ፡ መን ተዓወተ መን ፈሸለ፡ መን ወደቐ መን ተንሰአ፡ መን’ከ ተኣስረ መን’ከ ተሰወረ - እዚኣም፡ መጽሓፍ ‘ኣብ ሸላ’ ኣንቢብካ ዝምለሱ ሕቶታት እዮም።

እንተ ደራሲ ተስፋይ ዕቑባይ፡ ንስርሓት ፖሊስ፡ ንጥበብ ገበኛታት፡ ንጻዕርን ስሩፍልጡትን ፖሊስ፡ ብዮዝቱእ ሃጺጽዎን ገሊጽዎን እዩ። ስለዝኾነ ከኣ፡ ንኽተንብቦ እትዕድም ስሓቢት ዝኾነት መጽሓፍ ኣወፍዩልና ኣሎ። ስለ’ቲ ኩሉ ኣበርክቶኡ ከኣ ምስጋና ይግበኦ። እንተ’ዞም ኣብ’ዚ ዘለና ኣንበብትን ሰማዕትን - ሓቂ ካብ ሓሶት፡ ጥዑይ ካብ ሕሙም፡ ጽቡቕ ካብ ክፉእ፡ ንጹህ ካብ ገበኛ ክንፈሊ እንተኾይንና፡ መጽሓፍ ካብ ሸላ ሃንብቡ፡ ብሕልፊ መንእሰያት፡ ከም ሓቂ ዝመስል ሓሶት፡ ከም ፍቕሪ ዝመስል ጽልኢ ከየደናግረና፡ መጽሓፍ ኣብ ሸላ ሒዝዚ ሓበሬታ ኣለዋ’ሞ፡ ኣንበቡዋ! እናበልኩ ደጊመ ንደራሲ እንቋዕ ኣሐጎሰካ ክብሎ እፈቱ። ጽን ኢልኩም ስለዝሰማዕኩምኒ ኣመስግነኩም - የቐንየለይ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Zara Mining Share Company

Vacancy Announcement

Position:	**Fleet Officer**
Number required	**01**
Location:	Koka Gold Mine (Site)
Reporting to:	HR & Admin Superintendent
Primary Responsibility & Scope of Work	- Mining Industries will likely have a fleet officer. A fleet officer is, exactly as it suggests, the administration of the transportation fleet.
Duties:	- Oversee fleet maintenance. - Obtain and maintain Company Light Vehicles and Truck licensing and registrations. - Obtain and maintain release testing. - Obtain and maintain annual inspections. - Develop and report monthly Vehicle use reports. - Oversee proper use of fuel consumption. - Maintain daily inspections. - Maintain work orders. - Conduct safety meetings - Oversee and schedule repairs. - Maintain, log, and account for fuel and oil storage tanks. - Opening of work orders. - Researching parts availability and cost. - Issuing purchase orders. - Conduct training guides for driver employees. - Timecards. - Manage driver's Roster Rest, Annual, and other leaves... - Maintain the parts inventory. - Responsible for vehicle safety. - Comply with Government Road Use laws and policies. - Develop, maintain, and adhere to disciplinary procedures and driver orientation program. - Facilitate and implement corrective actions and capacity building to manage the entire fleet to achieve company objectives. - Others as instructed by the supervisor or superintendent
Formal Education, Certifications or Equivalents	• A minimum high school grade or equivalent relevant diploma is preferable.
Working Experience – Nature & Length	• Minimum of two years experience in Managing a transportation fleet • Minimum of 1-year supervisory experience in a similar role
Leadership Experience - Nature & Length of time	- Excellent management and leadership skills
Other skills and abilities	• Excellent written and verbal communication skills • Excellent written and verbal English language skills • Good negotiating skills.

Salary: According to the Company's salary scale.

Place of work: Zara Mining Share Company,Koka Gold Mine, Zoba Gash Braka

Additional Requirement for nationals: Having fulfilled their National Service obligations, provide evidence of a release paper from the Ministry of Defence. Having present the release paper or registration card issued by the reserve Army. Provide a Clearance paper from the office of the Eritrean Police and present a Medical Certificate from the Hospital—present Clearance paper from the current/last employer. Short-listed applicants are only considered as potential candidates for the interview.
The Company will not return Application documents to the sender. Applications should be sent to the HR Office.

Address…….. Please mail your applications to Zara Mining Share Company P.O.Box 2393 Asmara

Note to Eritrean applicants: - Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea. and Eritrea. Mineral Resources Management P. O. Box 272

Deadline for application: 10 days from the day of advertised.

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ስፖርታዊ ውድድር እዚ ሓይሊ ኣየር ይቕጽል

ውሽጣዊ ስፖርታዊ ውድድር እዚ ሓይሊ ኣየር፡ ዝሓለፈ መዓልታት ብዝተፈላለየ ዓውዲታት ኣብ ኣስመራ ኤር-ብይዝ ቀጺሉ ነይሩ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ኩዕሶ እግሪ ደቂ-ተባዕትዮ ዊናን ሓለቡትን ተጻዊተን ነይረን። ዊና፡ ቀዳማይ ዕረፍቲ ብመንገዲ ፊንሃም ፍስሃ ክልተ ሽቶ፡ ሓንቲ ከኣ ካብ ናሆም ብርሃ ብምቑጻር - 3-ብ0 መሪሓ ወጺኣ። ኣብ ካልኣይ እብረ፡ ካብ ፊንሃም ፍስሃን ብርሃ ነጋሲን ሽቶታት ብምውሳኽ ኩሉ ብበፊሕ 5-ብ0 ተዓዊታ። ፊንሃም ደማ - ሃትሪክ ከሲርሕ በቒዑ። ብዘይካ'ዚ፡ ጋንታታት ደቂ-ኣንስትዮ ኣብ ዝተዓደሉ ጸወታታት፡ ጸጋዓት ቀዳማይ ዕረፍቲ ካብ ሚካል ሚካኤልን ሰላሚት ዓንደሚካኤልን ብዘረኸበተን ሽቶታት - ንሕድሪ 2-ብ0 ክትስዕራ እንከላ፡ ዊና 3-ብ0 ንርኬት ረቲዓታ።

ኣብ ኩዕሶ መርበብ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ጹሓይ በርቂ ንርኬት 2-ብ0፡ ኣብ ናይ ደቂ-ተባዕትዮ ከኣ፡ ጸጋዓት ንርኬት 2-ብ1፡ መሰረት ንፈንቅል 2-ብ0 ተዓዊተናለን። ኣብዚ ውድድር፡ ኣብ ደቂ-ኣንንስትዮ - ዊና ብ14 ነጥቢ፡ ሓለቡት ብ13 ነጥቢ፡ ጹሓይ በርቂ ብ12 ነጥቢ፡ ፈንቅል ብ11 ነጥቢ - ካብ ቀዳማይ ክሳብ ራብዓይ ብምስራዕ፡ ናብ ዝቕጽል መድረኽ ሓሊፈን ኣለዋ። ብወገን ደቂ-ተባዕትዮ ድማ፡ ጸጋዓት ብ12 ነጥቢ ቀዳመይቲ ክትስራዕ እንከላ፡ ርኬት፡ ሕድሪን ዊናን ከኣ - ብቕደም ተኸተል ብረሾ ተፈላልየን ደሰዕባኦ። ናብ ፍጻመ መን ሓሊፉ ጸወታ ደጸበየን ምህላዉ ድማ - ካብቲ ቦታ ዝበጽሓና ዜና ኣረደኣ።

ቱርኪ - ናትናኤል ቀዳማይ ኣትዩ

ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ቱርካዊት ክለብ ኢስታንቡል በዪክስሂር - ናትናኤል ብርሃ፡ ትማሊ ኣብ ናይ ሓደ መዓልቲ ውድድር ቀዳማይ ኣትዩ።

ናትናኤል፡ ዝ ኣብ ቱርኪ ዝተኻየደን 112.8 ኪሎሜተር ዝውሓቱን ውድድር፡ ብ2 ሰዓት፡ 31 ደቒቕን 35 ካልኢትን እዩ ተዓዊቱሉ። ወዲ ጋንታኡ ጳጥሮስ መንግስ ከኣ - ክልተ ካልኢት ድሒሩ ራብዓይ ደረጃ ሒዙ።

እዞም ክልተ ተቐዳደምቲ፡ ሎሚ ሰንበት'ውን ካብዛ ሃገር ከይወጹ፡ ኣብ ናይ ሓደ መዓልቲ ውድድር ክጽመዱ እዮም። ካብ 30 ነሓሰ ንደሓር ከኣ፡ ኣርባዕተ መድረኻት ኣብ ዘለዎ ዙር ርዝ ሳልቨሽን ክወዳደሩ እዮም። ኣብ ቱርኪ ኣብ ዝካየድ ናይ 2.2 መለክዒ ዘለዎ ውድድር፡ ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ባይክ ኣይድ ዳዊት የማነ'ውን ክሳተፍ እዩ።

ናትናኤል ተስፋጼንን ሄኖክ ምሉእብርሃንን እውን ማማስ ክለቡየም ኣብ ፈረንሳ ኣብ ናይ ሓደ መዓልቲ ውድድር ክጽመዱ እዮም። ጽቡቕ ዕድል ንተቐዳደምትና!

ማን ዩናይትድ፡ ሕማማ ጀሚሩዋ

ብራይተን፡ ብሓዲሽ ኣሰልጣኒ ጽቡቕ . . .

ንሓዲሽ ወቕቲ ፕሪመር ሊግ ብዓወት ዝመወሰቶ ማን ዩናይትድ፡ ትማሊ ኣብ ካልኣይቲ ጸወታኣ ብብራይተን 2-ብ1 ብምስዓራ - ዝሓለፈ ዓመት ዘጋጠመ ኣታውን ወጻኢን ከምኡ'ውን ቀጻልነት ዘይብሉ ዓወት ክተርኢ ጀሚራ።

ኣብ ሜዳኣ ዝተጻወተት ብራይተን፡ ኣብ መበል 31 ደቒቕ ካብ ዳኒ ዌልበክ ብዘረኸበታ ሽቶ ንዕረፍቲ 1-ብ0 መሪሓ ወጺኣ። ዌልበክ፡ ኣንጻር'ዛ ናይ ቀደም ክለቡ ሓሙሽይቲ ሽቶ ኣመዝጊቡ ኣሎ።

ዩናይትድ፡ ኣብ ካልኣይ እብረ ብመንገዲ'ቲ ኣብዚ ወቕቲ ቦታኡ ኣውሒሱ ዝማስል ዘሎ ኣማዱ ዲያሎ ብዘመዝገበታ ሽቶ ተማዓራረያ። ንዝተረፈ 30 ደቓይቕ'ውን ክትዕብልሎ ተራእያ። ኣብ መበል 72 ደቒቕ - መራሕነት ዘትሓዝታ ሽቶ ረኺባ መሲላ ነይራ። እንተኾነ፡ ጋሪናቾ ናብ ልዳት ዝሰደዳ ኩዕሶ - ቅድሚ ሕንጻጽ ምሕላፋ ወዲ ጋንታኡ ዘርክዘ ስለዝተንከፋ፡ ብሓገዝ ቪድዮ ዳኛት ካብ ጸወታ ወጻኢ (Off side) ተባሂላ ተሰሪዛ።

ኣብ መበል 95 ደቒቕ፡ ኣጥቃዓይ ብራይተን ጃኦ ፔድሮ ብርእሱ ገጨዩ መዐወቲ ሽቶ ብምቑጻሩ ድማ፡ ጸወታ ኣብ ናይ መወዳእታ ደቓይቕ ካብ ቁጽጽር ወጺኡ። ዩናይትድ ኮይኑ፣ 2-ብ1 ከኣ ተዛዚሙ።

ኣብ ክልቲኣን ጋዓናይትድ ዝተመዝገብኦ ሽቶታት፡ ማስመር ምክልኻል ተሓሚቑ እዩ። ተኸላኸልቲ ኣብ ልዳቶም ብዘዮጎዕ ተጻዋታይ ከይሓዙ (Mark) ከይገበሩ ብምጽናሖም፡ ግዳይ ኮይኖም እዮም። ልፍንቲ ኣከፋፊልቲ ካሲሚሮን ማይኖን እውን፡ ወጽኢታዊ ዘይምንባሩ ይግለጽ።

ዩናይትድ፡ ድሕሪ 2022-23፡ ኣብ ተወሳኺ ደቓይቕ (ምዱብ 90 ደቒቕ ድሕሪ ምውዳኡ) ብዝተመዝገብኦ ሽቶታት፡ ሽዱሽተ ግዜ ተሳዒራ፣ ልዕሊ ዝኾነት ክለብ ፕሪመር ሊግ።

ሓዲሽ ዓሳሚ ብራይተን - ፋቢያን ሁርዘለር፡ ካብ ክልቲኣን ጸወታታት ምሉእ ነጥቢ ብምውሳድ፡ ብጽቡቕ ተበጊሱ ኣሎ። ንሱ፡ ኣብ ታሪኽ ፕሪመር ሊግ እቲ ዝነኣሰ ኣሰልጣኒ እዩ - ወዲ 31 ዓመት ብምዃኑ።

ክሪስተንሰን፡ መጉዳእቲ ገጢምዎ

ባርሴሎና፡ ናይ ማእከል ተኸላኻሊኣ ኣንድረያ ክሪስተንሰን፡ ኣብ ጼጋመይቲ እግሩ ብሰንኪ ዘጋጠሞ መጉዳእቲ፡ ንዊሕ ሰሙናት ካብ ጸወታ ክርሕቕ ምዃኑ ኣፍሊጣ።

እዚ ወዲ 28 ዓመት ደንማርካዊ፡ ኣብ ዝሓለፈ መዓልታት ምስ ደቂ ጋንታኡ ልምምድ ከምዘይገበረ ይሕበር። ዋላ'ኳ ምልሶት ኣብ ናይ ተሃድሶ ግዜኡ ዝምርኮስ እንተኾነ፡ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ጥቅምቲ - ማለት ንኣስታት ክልተ ኣዋርሕ ካብ ጸወታ ክርሕቕ ከምዝእኽል ተገሚቱ ኣሎ።

ምእላይ ክሪስተንሰን ኣቐዲሙ ሮናልድ ኣራጆ ብሰሪ መጉዳእቲ ከሰርዎ ንዘሎ ዓላሚ ሃንሲ ፍሊክ ሕማም ርእሲ ምዃኑ ይግለጽ። ኡራጓያዊ ኣራጆ፡ ኣብ ኮፓ ኣመሪካ 2024 ድሕሪ ዘጋጠሞ ከቢድ መጉዳእቲ፡ ንኣስታት ኣርባዕተ ኣዋርሕ ኣገልግሎት ኣይክህበን እዩ። በዚ ከኣ፡ ኣብ'ዚ ማስመር ንፍሊክ ኣማራጺታት ዝህቡ ዓይነታውያን ተጻወትቲ ክይጎድልዎ ደሲጋ።

እዚ እናኾነ ግና፡ መጉዳእቲ ክሪስተንሰን ናይ ምውጻእ ማስርሕ ክሰመንት ለንግለት ከምዝይጸልዎ ተሓቢሩ። ኣብቲ ክሪስተንሰን ዝሰለፈሉ ማእከላይ ማስመር ምክልኻል ዝጻወት ለንግለት፡ ብልቓሕ ናብ ኣትለቲኮ ክሲጋገር ተቓሪቡ ምህላዉ እዩ ዝሕበር።

ፋይናንስያዊ ጸገም ቀንዲ ሜሓንቒ ኮይንዎ ዘሎ ባርሳ፡ ሕሳብታ ማዕሪ ንምግባር (ኣታዊኣን ወጻኢኣን ንምምዕርራይ) ኣብ እትሰርሓሉ ዘላ እዋን፡ ብርክት ዝበሉ ተጻወትቲ ከተፋኑ ምዃና እዩ ዝግለጽ። ሚካ ፋየ ናብ ረንስ ብቐዋሚ፡ ቪክቶር ሮኬ ናብ ሪያል በቲስ ብልቓሕ - ገለ ካብቶም ኣብዘን ዝሓለፋ ሽዱሽተ መዓልታት ማስርሕ ምስግጋር ዝፈጸሙ ተጻወትቲ እዮም - ብማሰረት ምንጪታት።

ፒኤስጂ - ድሕሪ ምባፐ...

ፈረንሳዊት ክለብ ፒኤስጂ፡ ዓርቢ ምሸት ኣብ ሜዳኣ ንሞንትፐሊር ዓዲማ ብበፊሕ 6-ብ0 ብምስዓር፡ ካልኣይ ተኸታታሊ ዓወት ኣመዝጊባ።

ፒኤስጂ፡ ኣብ ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት ብጉዳይ ናይ ቅድም ተጻዋታይ ኪሊያን ምባፐ፡ ድቃስ ከምዝሰኣነት ይዝከር። ንኸይወጽእ ብምባል፡ ዝተፈላለየ ሓለፋታት - ክሳብ ኣብ ምምዛእ ዝግደሰሉ ተጻወትቲን ኣሰልጣንቲን ኣድ ክእቱ ዕድል ከምእተዋህቦ ይግለጽ። ብሓፈሻ፡ ናብታ ብቐረባ እትከታተሎ ዝነበረት ዓርሞሽሽ ክለብ ሪያል ማድሪድ ንዘይምኻድ፡ ዝተፈላለዩ ኣወናወንቲ ሓለፋታት እናገበረት ሓቢሒቶ። ኣብ ክረምቲ 2022 ከኣ፡ ተወሰኽቲ ናይ ክልተ ዓመታት (ተወሳኺ ሓንቲ ዓመት ብድልየቱ ዝፍርማ ውዕል ዘለዎ) ኣፈሪምዎ ነይራ።

ይኹን እምበር፡ ኣብ መወዳእታ ክረምቲ 2024፡ ነታ ብምርጫኡ ዝፍርማ ናይ ሓንቲ ዓመት ውዕል ተሓሲሙ፡ ብናጻ ናብ ማድሪድ ብምጽንባሩ ንሕልምታታ ኣቓሪምዎ። መወዳእታኡ፡ እዚ ኣብ 2017 - 180 ሚልዮን ዩሮ ዘውጽኣትሉ ተጻዋታይ፡ ሳንቲም ከይከሰበት ዕሪ እናጠየማ ከተፋንዎ ተቐሲቡ።

ምውጻእ ምባፐ፡ ክንዮ ዝፈጠሮ ዓቢ ናይ ምስግጋር ዜና፡ ኣብ እንግደዓሉ እትምርኮስ ዝነበረት ፒኤስጂ ድሕሪኡ ከመይ ክትከውን እያ? ዝብል ዛዕባ እውን ኣልዒሉ እዩ። ፒኤስጂ፡ ሎሚ ዓመት ንራብዓይ ተኸታታሊ ግዜኣ - ንናይ ሃገራ ሊግ ክትዕወተሉ ኣንቂዳ ኣብ ዘላትሉ እዋን፡ ብዙሓት ወገናት ድሕሪ ምውጻእ ምባፐ ክኸብዳ ምዃኑ ኣሚቶም ነይሮም።

ዛጊት ግን ኣብዘን ክልተ ቀዳሞት ግጥሚታት፡ ዘይምህላው ምባፐ ኣይኣጎምን ዘሎ - ዋላ'ኳ እቲ ውድድር ምስ ከበድቲ ጸወታታቱ ጌና እንተሃለወ። ብዝተኣማምን ብቕዓት ብተኸታታሊ ንለ ሃቭረ 4-ብ1፡ ንሞንትፐሊር 6-ብ0 ብምስዓር፡ ብምሉእ ነጥቢን ትሸዓተ ጸብለልታ ሽቶን ኣብ ምምራሕ ትርከብ።

ፒኤስጂ፡ ዘይምህላዉ ምባፐ ናብ ረቡሓኣ ክትቅይሮ ከምእትኽእል ዝገልጹ ወገናት እውን ኣይተሳእኑን። ሓንቲ ጋንታ፡ ዝያዳ ኣብ ክንዲ ብሓደ ተጻዋታይ እትቕለስ ወይ ብጽልዋኡ እትምራሕ፡ እቲ ሓላፍነት ኣብ ብዙሓት ተጻወትቲ ፋሕ እንተደኣ ኣቢላቶን ካብ ኩሎም ብማዕረ እንተረቢሓትሉ፡ ዝሓሸ ምዃኑ ዝኣምኑ ኣለዉ።

ንኣብነት፡ ኣብዚ እዋን ኣብ'ዛ ጋንታ ከም ናይ ምባፐ ልዕሊ ኩሎም ተጻወትቲ ጸብለል ዝበለ ተጻዋታይ የለን ክበሃል ይከኣል። ኩሎም ኣብ ሓደ ፍቱም ብልጫ ዘለዎም ብሉጻት መንእሰያት ተጻወትቲ ምኻኖም ግን ይእመን። በዚ እምበኣር፡ ብልጫታቶም ተደሚሩ፡ ንሓደ ተጻዋታይ ሽቶ ከመዝግብ ኮነ ደሚቑ ክወጽእ ከየሰርሑ - ብናይ ጋንታኦም ረብሓ ተማእዚናም እንተኾይዶም፡ ወጽኢታዊት ፒኤስጂ ክስርሑ ይኽእሉ እዮም።

ኣብ ከተማ ፓሪስ እትርከብ ፒኤስጂ፡ ኣብ ሰ 2011 ብቐጠራውያን ሰብ ጸጋ ካብ እትግዛእ ንደሓር፡ ኣብ ዝተፋላለየ እዋን፡ ንኢብራሂሞቪች፡ ዲ ኣልቨዝ፡ ካቫኒ፡ ቲያጎ ሰልቫ፡ ዲ ማሪያ፡ ነይማር፡ ምባፐን ማሲን ዝኣመሰሉ ከዋኽብቲ ኣፈሪማ እያ። ንሊግ 1 ፈረንሳ ከኣ፡ ከም ድላያ ዓንዲራትሉ። እንተ ነታ ትብህጋ ዋንጫ ሻምፕዮንስ ሊግ - ከተምጽኣ ኣይከኣለትን።

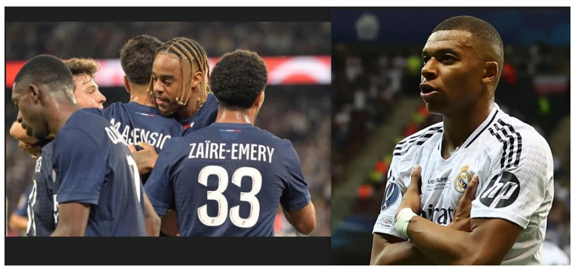

እንተኾነ፡ ናይ ሊግ ዋንጫ ደኣ ትዕተር እምበር፡ እቶም ሚልዮናት ፈሲሶም ዝመጽኡ ተጻወትቲ፡ እቲ ሓደ በቲ ሓደ ክዕበለል ስለዘይደልዩ፡ ኣብ መንጎኦም ሰር ዝሰደደ ዘይምስናይ የጋጥም ነይሩ እዩ። ሰሪዚ ኣሰልጠንቲ'ውን ከህድእዎ ዘይክእሉ ዝበዙ ጭኡሲ ህቡባት ተጻወትቲ ከኣ ዝ ብገዝአ ብኩሉ ነገር ክትዓትር ዝሃቐት ክለብ ግዳይ ገይርዋ እዩ።

ኣብዚ እዋን ከኣ፡ ድሕሪ ነይማርን ማሲን በዩኑ ተሪፉ ዝነበረን ልዕሊ ካልኦት ተጻወትቲ ኣቓልቦ ካሚራታት ክስሕብ ዝኽእለን ተጻዋታይ - ምባፐ፡ እናደለዩ ወጺኡ ኣሎ። እዚ ማለት፡ ዘመን ከዋኽብቲ ወይ ጋላክቲኮስ ('Galacticos'፡ ሪያል ማድሪድ፡ ኣብ ዝተፈላለየ እዋናት ብሉጻት ተጻወትቲ ብሓባር ብምምጻእ ትጥቀመሉ እያ፣ ናብ'ዚ እዋን ቀሪባ ኣሎት እዩ) ኣብቂዑ - እዛ ጋንታ ኣብ ናይ መሰጋገሪ እዋን ዳግማይ ክትህንጽ ጀሚራ ኣላ። በዚ ባርኮላ፡ ጃኦ ነቨስ፡ ጎንካሎ ራሞስ፡ ዛይረ-ኤምሪ ከሎ ምዋኒን ካልኦት ትስፉዋት ተጻወትቲ፡ ምስቶም ተሞኩሮ ዘለዎም - ማርኪንዮስ፡ ሰክሪያር፡ ኣሰንስዮን ሓኪሚን እናተሳፈሉ፡ ብኣለይነት ሉዊስ ኤንሪከ ወጽኢታውያን ክኾኑ ደሞ ትጽቢት ይግበር።

እዛ ጋንታ፡ ኣብ ሊግ ፈረንሳ ዝበራ ዕብለላን ምስቶም እትሕዞም ዝበሩ ብሉጻት ተጻወትቲ፡ ዓመት መጽኣ ንሻምፕዮንስ ሊግ ንምልዓል ካብ ዝገመታ ዝበራ ጋንታታት እያ ነይራ። እንተኾነ፡ መብዝሕታኡ ግዜ ንደገፍታ ዘቖጥዕ ወጽኢት እናኣመዝገበት እያ ትግለፍ ነይራ። እዞም ካብ ጽልዋ ሓደ ተጻዋታይ ተናጊፎም ዘለዉ ተጻወትቲ እንተልዒሉምዎ ግና፡ እቲ ሕሉፍ ፈተነኣን ገዐዛኣን - 100 ሚእታዊት ግጉይ ምንባሩ ክምስክረሉ እዩ።

እንተ'ቲ ንፈለማ ግዜ ካብ ሃገሩ ወጻኢ ውድድር ክካይድ ጀሚሩ ዘሎ ምባፐ፡ ኣብ ቀዳመይቲ ጸወታኡ ሓንቲ ሽቶ ኣብ ዘመዝገበሉ ንኣታላንታ 2-ብ0 ስዒሮም፡ ዋንጫ ሱፐር ካፕ ኤውሮጳ ኣልዒሉ እዩ። ዝሓለፈ ሰንበት ቀዳመይቲ ናይ ላ'ሊጋ ጸወታኡ ዝተኻየደ ምባፐ፡ ሎሚ ሰንበት ቀዳመይቲ ጸወታኡ ኣብ ሜዳኦም በርናቡ ጸወታ ክኻይድ እዩ። ማድሪድ፡ ንሪያል ቫላዶሊድ ክትዕድማ እያ።

መደብ ጸወታ

ሎሚ

ሻምፕዮን ደቂ-ኣንስትዮ ዞባ ማእከል ኣብ

ስታድዩም ኣስመራ

ደንደን - ኢንሹራንስ 1:30 ድ.ቐ

ሱፐር ዲቪዥን 'ኤ'

ደንደን - ቀይሕ ባሕሪ 3:30 ድ.ቐ

ሻምፕዮን ካልኣይ ዲቪዥን ኣብ ካምፖ

ቺቸሮ

ዕዳጋ ሓሙስ - ሰምበል 8:00 ቅ.ቐ

ንግዱዊ ባንክ - ገዛ ባንዳ 10:00 ቅ.ቐ

**

ፕሪመር ሊግ

ቦርንማውዝ - ኒውካስል 4:00 ድ.ቐ

ዎልቭስ - ቸልሲ 4:00 ድ.ቐ

ሊቨርፑል - ብረንትፎርድ 6:30 ድ.ቐ

ላ'ሊጋ

ሪያል ማድሪድ - ሪያል ቫላዶሊድ 6:00 ድ.ቐ

ሰሪኣ

ሮማ - ኢምፖሊ 9:45 ምሸት

ናፖሊ - ቦሎኛ 9:45 ምሸት

ቡንደስሊጋ

ዎልፍስበርግ - ባየር ሙኒክ 4:30 ድ.ቐ

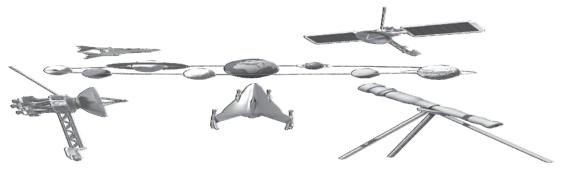

ዳህሳስን ምርምርን

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ኣብ ሓንጎል ሰብ ተረኺቦም

ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ሜክሲኮ፡ ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ኣብ ሓንጎል ወዲ-ሰብ ከይተረፉ ህላወኦም ኣውሒሶም ምህላዎም፡ ካብቲ ኣብ ብርክት ዝበሉ ሓንጎል ናይ ዝሞቱ ሰባት ዘካየድዎ መጽናዕቲ ክፈልጡ ምኽኣሎም ሓቢሮም።

ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናት ኣብ ዝተኻየዱ መጽናዕትታት፡ ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ኣብ ሰናብእ፡ መዳሕንቲ፡ ስርዓት-መፍረ፡ ጸላም ከብዲ፡ ኩሊት፡ ኣብራኽ፡ መሊጋበታት፡ ሰራውር ደምን ኣንገዕን ክርከቡ ተኻኢሉ ኣሎ። ሰባት ብዘስተንፍስዎ ኣየር፡ ብዝበልዕዎ መግቢን ብዝሰትይዎ ፈሳስን ኣቢሎም እዮም ንዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ዝቃልዑ ዘለዉ።

እዞም ፕላስቲካት ኣብ ጥዕና ሰብ ዘኸትልዎ ሳዕቤን ክሳብ ሕጂ ንጹር ዋላ ኣይኹን፡ ገለ ገለ መጽናዕትታት ግን፡ ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ኣብ ኣካላት ወጥሪ ብምፍጣር ንሰነወት ዋህዮታትን ረኽስን ከምዝቃልዑ ገሊጾም ኣለዉ። ኣብ እንስሳታት ኣብ ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከኣ፡ እዞም ፕላስቲካት ንጸገማት ስርዓት መፍረ፡ ጸገማት ልቢ፡ ሕማም መንሽሮ፡ ምምዛብዕ ንጥፈታት ሓንጎል፡ ከምኡ'ውን ንምድኻም ስርዓት ተጻዋርነት ከምዝቃልዑ ተሓቢሩ እዩ።

እቶም ተመራመርቲ ነቲ መጽናዕቲ ኣብ ኣካላት ዝሞቱ ሰባት እዮም ኣካይዶምዎ። ኣብ ሓንጎል ዝተረኽበ ብዝሒ ፕላስቲክ ድማ፡ ካብ ኣብ ጸላም ከብድን ኩሊትን ዝተረኽበ ፕላስቲክ፡ ካብ ዓሰርተ ክሳብ 20 ዕጽፊ ዝዛየደ ኮይኑ ተረኺቡ። እዚ ከኣ ሓንጎል ወዲ-ሰብ፡ ካብ ካልኦት ኣካላት ንላዕሊ እቲ ብብዝሒ ፕላስቲክ ዝተበከለ ክፍሊ ኣካል ክኸውን ኣኽልዎ ይርከብ። ንሳቶም፡ ብሕማም ረሰዕ ኣብ ዝተጠቕዐ ሓንጎል ኣብ ዘካየድዎ ዳህሳሳውን፡ ኣብ ዝሓመመ ሓንጎል ሰብ፡ ካብ ብሕማም ረሰዕ ዘይተጠቕዐ ሓንጎል ብዓሰርተ ዕጽፊ ዝበዝሕ ፕላስቲክ ከምዝረኸቡ ገሊጾም። ኣብ ዝሓመመ ሓንጎል ሰብ ዝተረኽቡ ብዝሒ ፕላስቲክ፡ ጠንቂ እቲ ሕማም ክኾኑ ከምዝኽእሉ ከኣ ሞያዊ ግምታቶም ሂቦም ኣለዉ።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ 2024 ኣብ ሓንጎል ሰብ ዝተረኽበ ብዝሒ ዓቐን ፕላስቲክ፡ ካብቲ ኣብ 2016 ዝተረኽበ ብዝሒ ፕላስቲክ፡ ብ50 ሚእታዊት ከምዝዛየደ እዩ ተፈሊጡ ዘሎ። እዚ ከኣ ኣብ ኣየር፡ ማይን መግብን ዝርከብ ዓቐን ፕላስቲክ ካብ ዓመት ናብ ዓመት እናዛየደ ይመጽእ ምህላዉ ዘርኢ፡ ጉሉሕ ኣብነት ምዃኑ እቶም ተመራመርቲ ኣረዲኦም።

ንሳቶም ኣሰዒቦም፡ ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ኣብ ዝተፈላለዩ ክፋል ኣካላት ብብዝሒ እናተኣከቡ ይኸዱ ስለዘለዉ፡ ሰባት ኣብ ክንዲ ዕሹግ ማይ ሱሳ ዝሰትዩ ናይ ገዛ ማይ ክጥቀሙ፡ መግቦም ኣብ ፕላስቲካዊ ኣቕሓ ኣቐሚጦም ኣብ ማይክሮወይቭ ካብ ምውዓይ ክቖጠቡ፡ ኣብ ፕላስቲክ ዝተዓሸጉ መግብታት ምብላዕ ከወግዱ፡ ኣብ ግዜ ምድላው መግቢ ፕላስቲካዊ ኣቕሓ ምጥቃም ከቋርጹ፡ ዝተዳቖቑ ፕላስቲካት ደርና ናይ ምእካብ ባህሪ ስለዘለዎም ኣብ ገዛ ኮነ ናይ ስራሕ ቦታ ደርና ከይህሉ ግቡእ ምጽርራይ ክገብሩ መኺሮም።

ኣካላዊ ምትዕጽጻፍ፡ ቀልጢፍካ ንዘይሙማት ይሕግዝ

ኣብ ማእከላይ ዕድመ ዝርከቡ - ኣረጋውያን ልዑል ናይ ምትዕጽጻፍን ምዝርጋሕን ክእለት ዘለዎም ሰባት፡ ነዊሕ ዕድመ ከምዝነብሩ ኣብ ሓደ ሓዳሽ መጽናዕታዊ ጽሑፍ ተሓቢሩ።

እቲ መጽናዕታዊ ጽሑፍ፡ ንልዕሊ 3 ሽሕ ሰባት ዘሳተፈ ኮይኑ፡ ዕድሜ፡ ክብደት ኣካላትን ኩነታት ጥዕናን ኣብ ግምት ዘእተወ እዩ ነይሩ። ምትዕጽጻፍን ምዝርጋሕን ኣካላት ድማ፡ ቀልጢፍካ ናይ ሙማት ተኽእሎ ከምዝትሕት ክልለ ተኻኢሉ ኣሎ። ምትዕጽጻፍ ኣካላት፡ ብብዙሓት ሰባት ዘይዝውተር ክፋል ኣካላዊ ምንቅስቓስ እዩ። እዚ ብኣትሌታት ዝፍለጥ ኣካላዊ ምንቅስቓስ፡ ንሰምሪ እቶም ብዘይዳ ንዝተፈላለዩ ሕማማት ዝተቓልዑ ኣብ ማእከላይ ዕድመ ዝርከቡ ሰባት ከምዝሕግዝ እዩ ኣብቲ ግብራዊ መጽናዕቲ ተሓቢሩ ዘሎ።

ምስ ምውሳኽ ዕድመ፡ ናይ ምትዕጽጻፍ ተኽእሎ ኣካላት እናጎደለ እዩ ዝኸይድ። እዚ ባህርያዊ መስርሕ እዚ ከኣ ንሕማማትን ቀልጢፍ ሞትን ዘቃልዕ ከምዝኾነ ብክኢላታት ጥዕና ይግለጽ። ዝኾነ ሰብ ገዲፉ ገዲፉ እቲ ዘካይዶ ዕለታዊ ንጥፈታት ኮነ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ኣካላቱ ብምትዕጽጻፍን ብምዝርጋሕን ጥዕንኡ ክሕሉ ኣካይድቲ ናይ'ቲ መጽናዕቲ ኣብ መወዳእታ መኺሮም።

“ኣብ ኣካላተን ከሚካል ‘ቢስፍነል ኤይ’ ዘለወን ነፍሰ-ጾራት፡ ኦቲዝም ዘለዎ ዕሸል ክወልዳ ተኽእሎ ኣሎ” ተመራመርቲ

ኣብ ኣካላተን ልዑል ዓቐን ቢስፍነል ኤይ (bisphenol A) ዝበሃል ኣብ ፕላስቲክ ዝርከብ ከሚካል ዝርከበን ነፍሰ-ጾራት፡ ኦቲዝም ዘለዎ ቁልዓ ክወልዳ ዘለወን ተኽእሎ ኣዝዩ ልዑል ምዃኑ፡ ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ መልበርን - ኣውስትራልያ ሓቢሮም።

እዚ መጽናዕቲ ኣብ ኣውስትራልያን ኣመሪካን ዝተኻየደ ኮይኑ፡ ነቲ ኣብ ፕላስቲክ ዝርከብ ከሚካል ዝተቓልዓ ነፍሰጾራት፡ ኦቲዝም ዘለዎ ወዲ ክወልዳ ከምዝኽእላ እዩ ዝገልጽ ዘሎ። ንሳቶም፡ እዚ ከሚካል፡ ብዝተፈላለየ መገዲ ንምዕባለ ሓንጎል እቲ ኣብ ማህጸን ወላዲቱ ዝርከብ ተባዕታይ ዕሸል ከምዝዘናብዮ ኣረዲኦም። እዚ ንመጀመርያ እዋኑ ከሚካል ‘ቢስፍነል ኤይ’ ምስ ኣብ ቁልዑ ዝርአ ኦቲዝም ከምዝተተሓሓዘ ዘለለየ መጽናዕቲ፡ ኣብ ፕላስቲክ ዝርከቡ ከሚካላት፡ ብስሪ ብዝሒ ተጠቀምቲ ፕላስቲክን መጸብቖን ንምውጋድዎ ኣብ ዘይከኣሉ ደረጃ ከምዘበጽሐ ኣጺሩ ኣሎ።

ኣብ ፕላስቲክ ዝርከቡ ከሚካላት፡ ብእንበልዖ መግቢ፡ እንሰትዮ ፈሳሲ፡ እነስተንፍሶ ኣየር፡ ኣብ ቆርበትና ብእንቕብኦ ኮዝሞቲክን መለሳለስን ኣቢሉ ናብ ወሽጢ ኣካላት ክኣቱ ከም ዝኽእል'ዩ ብተራመርቲ ዝሕበር። ነፍሰጾራት ድማ ልዕሊ ዝኾነ ሰብ ተቓልዑ ስለዝኾና፡ ናብዚም ከሚካላት ብብዝሒ ከቃልዕወን ካብ ዝኽእሉ ንጥፈታት ክጥንቀቓ እቶም ተመራመርቲ ኣብ መወዳእታ ኣተሓሳሲቦም።

ኣብ ምቅልጣፍ ምሕዋይ ቁስሊ ዝሕግዝ ‘ኤለክትሪካዊ ፋሻ’ ማዕቢሉ

ኣብ ዩኒቨርሲቲ ሰሜን ካሮላይና ዝመደበሮም ተመራመርቲ፡ ኤለክትሪካዊ ጸዓት ተጠቒሙ-ንምሕዋይ ቁስሊ ዘቀላጥፍ ፋሻ ከምዘማዕበሉ ሓቢሮም።

እዚ ብመንጸር ዋጋ ሕሱር ምዃኑ ዝግለጽ ዘሎ ሓዲሽ ዓይነት ፋሻ፡ ካብቲ ንቡር ፋሻ ብ30 ሚእታዊት ቀልጢፉ ቁስሊ ከምዘሕዊ እዩ ዝሕበር ዘሎ። እዚ ብዘይዳ ንኩሓዊ ዘይክእል ዓይነት ቁስሊ ተባሂሉ ዝተሰርሐ ፋሻ፡ ኣብ ገዛ ኮይንካ ክትጥቀመሉ ዝከኣል ብምዃኑ፡ ካብ'ቶም ኣቐዲሞም ቀልጢፍ ጸገና ቁስሊ ክሕይዱ ዝጸንሑ ዓይነት ፋሻታት ዝተፈልየ ገይርዎ ይርከብ።

ኩሓዊ ዘይክእል ቁስሊ፡ ብዘይዳ ኣብ ሕማም ሽኮር ዘለዎም ሰባት ዝርአ ኮይኑ፡ ብቐሊሉ ዘይሓውን ምስ ግዜ እውን ንመቑረጽትን ሞትን ዘቃልዕ ዓይነት ቁስሊ እዩ። ዝ ዓይነት ቁስሊ ክጽግኑ ዝኽእሉ ፍወሳታት'ኳ እንተሃለዉ፡ ክቡራት ብምዃኖም ግና ኣብ ተሓከምቲ ተወሳኺ ፋይናንሳዊ ጸገም ክፈጥሩ ምጽንሖም ይግለጽ።

እዚ ፈኩስ ክብደት ዘለዎ፡ ባትሪ ዘውንን ኤለክትሪካዊ ፋሻ፡ ብማይ እዩ ዝሰርሕ። እቲ ማይ ምስ ነጠበ ኤለክትሪካዊ ጸዓት ዝፈጥር ፋሻ፡ ነቲ ኣብቲ ቁስሊ ዝርከብ ረኽሲ ብምእላይን ሓደሽቲ ሰራውር ደም ብምፍጣርን እዩ ንቁስሊ ናይ ምሕዋይ መስርሕ ዘቀላጥፎ። እዚ ኣብ ሕማም ሽኮር ዘለወን ኣናጹ ተፈቲኑ ዘሎ ኤለክትሪካዊ ፋሻ፡ ኣብ ቀረባ እዋን ኣብ ሰባት ንኽፍተን ተወሳኺ ምዕባለታት ይካየደሉ ምህላዉ፡ እቶም ተመራመርቲ ሓቢሮም።

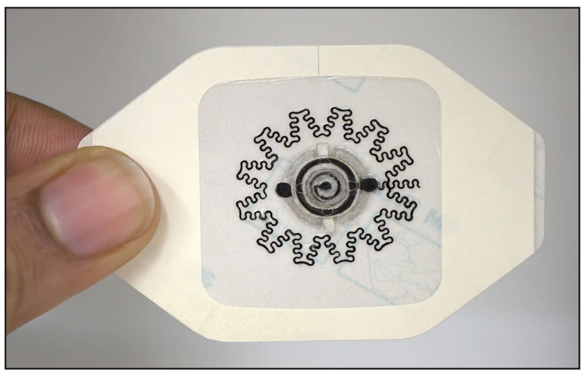

ኣሕምልቲ ምምጋብ ንጥዕና ጸላም ከብድን ኩሊትን ጽቡቕ ምዃኑ ተገሊጹ

ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ጥዕና ቬና - ኣስትርያ ኣብ ዘካየድዎ መጽናዕቲ፡ ኣሕምልቲ ምምጋብ ንመስርሕ ምድቃቕ መግቢ (ሜታቦሊዝም)፡ ንጥፈታት ኩሊትን ጸላም ከብድን ከምዘበራትዖ ሓቢሮም።

እዚ መጽናዕቲ ልዕሊ 113 ሽሕ ሰባት ዘሳተፈ ኮይኑ ን12 ዓመታት እዩ ተኻዪዱ። ኣሕምልቲ፡ ፍሩታታት፡ ኣእኽልን ትሑት ዓቐን ስጋን ምምጋብ፡ ንመስርሕ ሜታቦሊዝም፡ ጥዕና ኩሊትን ጸላም ከብድን ከምዘደንፍዖ ድማ ገሊጾም። እዚ ከኣ ተኽእሎ እቲ ብዝወርሱ ክረሻ፡ ምውሳኽ ዕድመን ኣካላዊ ምንቅስቓስ ብዘይምግባርን ክስዕብ ዝኽእል ካልኣይ ዓይነት ሕማም ሽኮር ብ24 ሚእታዊት ከምዝጎድሎ እቶም ተመራመርቲ ወሲኾም ኣረዲኦም።

ኣብ ካልእ መጽናዕቲ፡ ኣብ መዓልቲ 100 ግራም ስጋ ምምጋብ ተኽእሎ ሕማም ሽኮር ብ10 ሚእታዊት ከምዝልዕሎ ተለልዩ ኣሎ። ብዘይካ'ዚ፡ ዕለታዊ ክልተ ቆጽላ ስጋ ሓሰማ ምምጋብ፡ ንተኽእሎ እዚ ሕማም ብ15 ሚእታዊት ከምዝዕብዮ ተሓቢሩ ኣሎ።

ኣብ መወዳእታ፡ ተኽእሎ ዝተፈላለዩ ሕዱራት ሕማማት ንምጉዳል፡ ብዝሒ ኣሕምልቲ፡ ፍሩታታት፡ ጥረታት፡ ኣእኽልን ትሑት ዓቐን ስጋን ክንምገብ ከምኡ'ውን ዝተመስርሑ መግብታት ክነወግድ፡ ኣካየድቲ ናይ'ቲ መጽናዕቲ ኣዘኻኺሮም።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ጃልያ ፋርማሲ ሰናይ ፋርማሲ ማይ ተመናይ	25/08/24 ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ	ጎደና ሰኪኒይቲ ቁ.84፡ ፊት ቤት ትምህርቲ ጃልያ ጎደና ዓዲ ኣቡቶ ቁ.89፡ ትሕቲ ቤ/ት ማርቲ ንሎተር ክር ጎደና ዓዲ ኣቡቶ ቁ.315፡ ከባቢ ቤት ክርስትያን ኣቡነ - ኣረጋዊ ቁ.ቴሌፎን 127565	110680 08370129 08370134